

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Analýza humanitární pomoci poskytnuté Českou republikou do Nepálu
po zemětřesení v roce 2015**

Analysis of the Czech Humanitarian Aid to Nepal after Earthquake in 2015

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí práce: Ing. Vojtěch Halaška

Kateřina Veselá

Kladno, květen 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Analýza humanitární pomoci poskytnuté Českou republikou do Nepálu po zemětřesení v roce 2015 vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Praze dne 16.05.2017

.....
podpis

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat mému vedoucímu panu Ing. Vojtěchu Halaškovi za vedení mé bakalářské práce, za poskytnuté informace a cenné rady. Také bych chtěla poděkovat Monice Serkowske, Monice Sypniewske a Dawidu Adamkiewiczovi, polským studentům, kteří mě inspirovali k výběru tématu a poskytli řadu informací.

Abstrakt

Tématem této bakalářské práce je Analýza humanitární pomoci poskytnuté Českou republikou do Nepálu po zemětřesení v roce 2015. Práce je členěna na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část je věnována základům poskytování humanitární pomoci a hlavním dokumentům, jimiž jsou Humanitární charta a Minimální standardy pro humanitární pomoc. Dále je pozornost zaměřena na vztah České republiky k humanitární pomoci a legislativě ČR řešící tuto problematiku. V neposlední řadě je zde analyzována situace v Nepálu po zemětřesení a následné humanitární pomoci.

V praktické části je komparována humanitární pomoc poskytnutá do Nepálu ze strany České republiky a Polska. Zvláště je brán státní a nestátní sektor. Z nestátního sektoru jsou vybrány vždy dvě organizace. Z České republiky je to Člověk v tísni a ADRA, o.p.s., z Polska pak Polska Akcja Humanitarna a Polskie centrum pomocy międzynarodowej. Efektivita jednotlivých humanitárních projektů je komparována v tabulkách. Pro větší přehlednost jsou získané výsledky rovněž zpracovány do grafů.

Klíčová slova

humanitární pomoc, Nepál, zemětřesení, základní životní potřeby, obnova, nestátní organizace,

Abstract

The topic of this bachelor thesis is Analysis of the Czech Humanitarian Aid to Nepal after Earthquake in 2015. The thesis is divided into theoretical and practical part.

Theoretical part is targeted at basics of providing the humanitarian aid and key documents, which are Humanitarian charter and Minimal standards for humanitarian aid. Furthermore, attention is pointed at relation of the Czech Republic towards humanitarian aid and Czech legislative dealing with this issue. Last but not least has been conducted analysis of the situation in Nepal after earthquake and subsequent humanitarian aid.

The humanitarian aid to Nepal provided to Nepal from the side of Czech Republic is compared within the practical part. Governmental and non-governmental sector are analysed separately. From the non-governmental sector have been chosen two organisations from each country. From the Czech Republic it is Člověk v tísni and ADRA, o.p.s., from Poland then Polska Akcja Humanitarna and Polskie centrum pomocy międzynarodowej. Efficiency of particular humanitarian projects is further compared within the tables. Gained results have been, for better lucidity, processed within diagrams.

Keywords

humanitarian aid, Nepal, earthquake, basic human needs, reconstruction, non-governmental organization

Obsah

1 Úvod.....	8
2 Současný stav	9
2.1 Humanitární pomoc.....	9
2.1.1 Humanitární charta a Minimální standardy pro humanitární pomoc.....	9
2.1.2 Fáze humanitární pomoci.....	12
2.2 Vztah České republiky k humanitární pomoci.....	13
2.2.1 Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci.....	13
2.2.2 Působnost ČR v mezinárodních organizacích.....	14
2.2.3 Podmínky poskytování humanitární pomoci ČR.....	16
2.2.4 Formy pomoci.....	16
2.2.5 Proces realizace humanitární pomoci	18
2.3 Nepál	19
2.4 Zemětřesení 2015.....	20
2.4.1 Reakce na zemětřesení	21
2.4.2 Humanitární pomoc v prvních 3 měsících po zemětřesení.....	22
2.4.3 Humanitární pomoc do 6 měsíců po zemětřesení	23
2.4.4 Humanitární pomoc rok po zemětřesení	25
2.4.5 Problémy Nepálu	25
3 Cíl práce	29
4 Metodika	30
5 Výsledky	31
5.1 Humanitární projekty České republiky.....	31
5.1.1 Humanitární projekty státních subjektů	31
5.1.2 Humanitární projekty neziskových organizací	32
5.2 Humanitární projekty Polska	36
5.2.1 Humanitární projekty státních subjektů	36
5.2.2 Humanitární projekty nevládních organizací.....	38
5.2.3 Dobrovolnictví	40
5.3 Komparace	41

5.3.1 Státní sektor	41
5.3.2 Nestátní sektor	42
5.3.3 Dobrovolnictví	47
6 Diskuze.....	48
7 Závěr	52
8 Seznam použitých zkratk.....	54
9 Seznam použité literatury.....	55
10 Seznam použitých obrázků	62
11 Seznamu použitých tabulek.....	63
12 Seznam grafů.....	64
13 Seznam příloh.....	65

1 ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je Analýza humanitární pomoci poskytnuté Českou republikou do Nepálu po zemětřesení v roce 2015. Pro toto téma jsem se rozhodla na základě svých osobních zkušeností z Nepálu, kde v září 2016 jsem strávila 5 týdnů a velmi mě překvapilo, že následky zemětřesení jsou po roce a půl od katastrofy stále velice výrazné. Z velké části mě ovlivnil právě tento stav a setkání s lidmi, kteří poskytovali pomoc pomoci. Nejvíce to byli polští studenti medicíny, kteří v Nepálu zrealizovali vlastní humanitární projekt.

Práce je členěná na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zaměřena na obecné zásady poskytování humanitární pomoci, zejména mezinárodně platnými dokumenty - Humanitární chartou a Minimálními standardy pro humanitární pomoc. Následující kapitoly pojednávají o vztahu České republiky k humanitární pomoci, o legislativě a realizaci humanitární pomoci Českou republikou. Poslední oddíl teoretické části je věnován Nepálu, analýze průběhu zemětřesení a následné humanitární pomoci. Nakonec jsou rozvedeny současné problémy Nepálu.

Praktická část shrnuje humanitární pomoc České republiky a Polska do Nepálu po zemětřesení v roce 2015. Zvlášť je analyzována pomoc státního a nestátního sektoru. Z nestátního sektoru jsou vybrány vždy dva projekty nestátních organizací v daném státě. Na základě analýzy jsou jednotlivé projekty mezi sebou komparovány. U státního sektoru jsou jako parametry pro komparaci vybrány následující údaje: forma pomoci, rychlost akceschopnosti záchranných týmů a délka působení v Nepálu. U nestátního sektoru jsou brány v potaz finanční prostředky, fáze, sektory pomoci a množství lidí, jimž se dostalo pomoci. Jako příklad možné dobrovolnické práce je zmíněn projekt polských studentů. Data shrnující finance a celkové množství lidí, kterým byla poskytnuta pomoc, jsou zpracována do grafů. V závěru jsou navržena vlastní doporučení pro zlepšení postupů při poskytování humanitární pomoci do postižených oblastí.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Humanitární pomoc

Humanitární pomocí poskytovanou do zahraničí se podle zákona o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci rozumí: „*Souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejichž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádných událostí, jakož i zmírňovat dlouhodobě trvající následky mimořádných událostí a předcházet jejich vzniku a negativním následkům.*“ [1].

Poskytování humanitární pomoci se řídí principy lidskosti, nestrannosti, neutrality a nezávislosti [2]. Může mít různou formu, záleží na tom, která v danou chvíli naplňuje cíle poskytované humanitární pomoci. Bývá to zpravidla materiální pomoc, kdy je postižené oblasti formou daru nabídnut potřebný majetek. Další formou je záchranářská pomoc, kdy jsou do záchranných prací vysíláni záchranáři nebo odborníci s potřebným vybavením a peněžní dary. Dále to jsou příspěvky mezinárodním organizacím a integračním uskupením a v neposlední řadě projekty humanitární pomoci [1].

2.1.1 Humanitární charta a Minimální standardy pro humanitární pomoc

Vytvořením soustavy minimálních standardů pro základní oblasti humanitární pomoci se zabývá projekt Sphere, který byl zahájen v roce 1997. Spolupracuje na něm Koordinační výbor pro humanitární pomoc a organizace InterAction. Na základě tohoto projektu vznikly dva dokumenty: Humanitární charta a Minimální standardy pro humanitární pomoc. Jejich cílem je zlepšit kvalitu poskytování humanitární pomoci a dávají humanitárním organizacím základní návod [3].

Humanitární charta

Humanitární charta stanovuje základní principy poskytování humanitární pomoci a práva obyvatelstva na ochranu a pomoc. Vychází z mezinárodního humanitárního práva, mezinárodních úmluv o lidských právech a uprchlících a Etického kodexu Mezinárodního

hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce a nevládních organizací pro poskytování pomoci v krizových událostech [3].

Prvním principem je právo na důstojný život. Poskytována humanitární pomoc nemá jen ochránit lidské životy, ale i zajistit přijatelné podmínky pro život. Humanitární pracovníci by se měli vyvarovat nelidskému zacházení lidmi, krutostem nebo ponižování a nedělat rozdíly mezi příjemci pomoci [3].

Druhým je rozdíl mezi „bojujícími“ a „civilisty“. Při válečných konfliktech jsou často oběťmi i lidé, kteří se aktivně války neúčastní, a mají právo na ochranu [3].

Posledním je princip nevystavení opětovnému ohrožení. Člověk, který uprchl ze své země, nesmí být poslán zpět do vlasti, pokud mu tam hrozí smrt, omezení svobody nebo je nebezpečí, že by byl mučen. Neplatí to pro ty, kteří spáchali trestný čin a uprchli kvůli trestu, který jim byl udělen [3].

Kromě základních principů stanovuje charta role a odpovědnosti. Je třeba si uvědomit, že úspěch pomoci zasažené oblasti především stojí na lidech, kteří na daném místě žijí a na jejich vlastním úsilí. Ne vždy jsou schopni nebo ochotni si pomoci sami. Ve válečném konfliktu často válčící strany nerespektují snahu organizací pomoci obětem války, i když je to jejich povinností. Stává se pak, že jsou civilisté vystavováni většímu riziku nebo to zvýhodní jednu z válčících stran. Proto by se každá organizace měla zavázat k minimalizaci těchto nepříznivých vlivů a přizpůsobit tomu svou intervenci [3].

Minimální standardy pro humanitární pomoc

Minimální standardy vycházejí ze zkušeností humanitárních organizací a byly stanoveny odborníky z příslušných sektorů. Shrnují a upřesňují současné poznatky a praxi. Ne vždy je organizace schopná je všechny naplnit, protože z části závisí na podmínkách, které nemůže ovlivnit. Důležitý je rozsah možnosti přístupu organizace k zasaženým obyvatelům, souhlas a spolupráce odpovědných orgánů a bezpečné podmínky k práci. Roli také hraje dostupnost finančních, materiálních a lidských zdrojů. Každá organizace by se měla alespoň pokusit o splnění některých z nich. Podle mezinárodního práva má každý

právo na důstojný život a naplnění všech standardů zajistí obyvatelům postižených mimořádnou událostí minimální úroveň základních životních potřeb [3].

a) Zásobování vodou a hygienická opatření

Je nezbytné, aby mělo obyvatelstvo přístup ke kvalitní vodě (max. 500 m vzdálený zdroj) a byl jí dostatek (min. 15 l na osobu na den). Pokud nemá prostředky a nádoby na odběr, přechovávání, vaření a k osobní hygieně, je nutné je poskytnout. Také se musí ihned vyhradit prostor toalet a postarat se o správné odstraňování výkalů, odpadu a mrtvých těl. Tyto složky jsou často zdroji různých chorob. V méně vzdělaných částech Země je zapotřebí obyvatelstvo základním hygienickým návykům naučit [3].

b) Výživa

V oblasti výživy humanitární organizace zabezpečují dodávky kvalitních a nezávadných potravin, které mají správné nutriční hodnoty a dostatek stopových prvků. Je nutné klást důraz na to, aby potraviny byly pro obyvatele přijatelné a nebyly v rozporu s jejich náboženskými a kulturními tradicemi. Přebytkové potraviny musí být správně připravovány, konzumovány a uskladněny [3].

c) Potravinová pomoc

Postiženým oblastem jsou dodávány jen potraviny, které v dané oblasti momentálně chybí nebo jsou v malém množství [3].

d) Nouzové přístřeší a jeho plánování

Při katastrofě, kdy jsou zničena lidská obydlí, je jednou z prvních věcí výstavba nových. Musí však splňovat určitá kritéria. Nové přístřeší je krytý prostor, kde je dostatek tepla, čerstvého vzduchu a kde jsou jeho obyvatelé v bezpečí a mají své soukromí. Před výstavbou by se mělo promyslet, jestli se bude nacházet na vhodném místě a zdali se tam vejde potřebný počet lidí. Nakonec se nesmí zapomenout na vybavení domácností a ošacení. Lidé ve většině případů se svým domem přišli i o všechny svoje věci [3].

e) Zdravotní péče

Poskytnutí odpovídající zdravotní péče při krizových událostech je základ. Zaměřuje se hlavně na zdravotní potíže, způsobující nadměrný počet nemocných a úmrtí. Kontroluje se výskyt nakažlivých chorob a spalniček, jako prevence jsou děti od 6 měsíců do 12 let očkovány [3].

2.1.2 Fáze humanitární pomoci

Humanitární pomoc se rozlišuje do třech fází, podle uplynuté doby od události.

Okamžitá pomoc

Okamžitá pomoc je poskytována první dny až týdny po události. Zaměřuje se hlavně na záchranu lidských životů a na první pomoc těm, co přežili. V této fázi se aktivují orgány krizového, civilního ale někdy i vojenského řízení [4].

Časná rehabilitace

Časná rehabilitace probíhá od dvou týdnů po katastrofě do třech měsíců. Jedná se o zajištění základních potřeb pro přeživší a snahu o rychlou obnovu infrastruktury. Odborníci vyhodnocují škody a potřeby obnovy, které zpracovávají do komplexního plánu obnovy. Případně je svolána dárcovská konference. Důležitou roli hrají nevládní organizace, které zajišťují pomoc z mezinárodních, vládních i soukromých zdrojů [4].

Fáze obnovy

Fáze obnovy trvá zhruba do dvou let od události. Zahrnuje komplexní obnovu. U méně rozvinutých zemí se pokouší o zvýšení úrovně rozvoje, než byl před katastrofou. Tato snaha se nazývá building back better. Do této fáze také patří prevence dalších katastrof [4].

2.2 Vztah České republiky k humanitární pomoci

Součástí zahraniční politiky České republiky je i zahraniční rozvojová spolupráce. Jejím cílem je odstranění chudoby, podpora bezpečnosti a prosperity málo rozvinutým zemím. Zahraniční rozvojová pomoc zahrnuje i poskytování humanitární pomoci [5].

Česká republika poskytuje humanitární pomoc vysláním záchranné jednotky pro provádění záchranných prací nebo k hašení požárů, vysláním odborníků, poskytováním odborných informací a humanitární nebo finanční pomoci [6]. V prvních dvou případech spolupracuje s generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru.

Legislativně je zahraniční humanitární pomoc definována v zákoně č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové a humanitární pomoci a dále v zákonech č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a nařízením vlády č. 462/2000 Sb. [7].

2.2.1 Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci

Základním stavebním kamenem poskytování humanitární pomoci v legislativě je zákon č. 151/2010 Sb. – Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci. Definuje zahraniční rozvojovou spolupráci, humanitární pomoc, její dělení a způsoby pomoci. Také určuje role a pravomoci Ministerstva zahraničních věcí, České rozvojové agentury, Ministerstva vnitra a Státní správy hmotných rezerv [8].

Ministerstvo zahraničních věcí podle zákona poskytuje humanitární pomoc do států mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor a rozhoduje o jejím rozsahu a formě. Při rozhodování o poskytování materiální a záchranné pomoci spolupracuje s Ministerstvem vnitra. V oblasti zahraniční rozvojové spolupráce komunikuje s institucemi Evropské unie. Dále zpracovává roční návrh koncepce a zásad zahraniční rozvojové spolupráce a roční plán zahraniční rozvojové spolupráce. Koordinuje činnost ostatních orgánů státní správy, které se podílejí na uskutečňování rozvojové pomoci, a podporuje české subjekty, které se chtějí do realizace projektů zapojit [1].

Orgánem zřízeným Ministerstvem zahraničních věcí je Česká rozvojová agentura. Ta zabezpečuje realizaci zahraniční rozvojové spolupráce v souladu s plánem

a humanitárních projektů. Také podle plánu zahraniční rozvojové spolupráce poskytuje dotace subjektům v ČR [1].

Na rozdíl od Ministerstva zahraničních věcí Ministerstvo vnitra poskytuje humanitární pomoc do členských států Evropské unie a jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor a rozhoduje o jejím rozsahu a formě. O poskytnutí humanitární pomoci pouze informuje Ministerstvo zahraničních věcí. Zákon mu ještě ukládá povinnost průběžně zajišťovat funkci kontaktního místa pro vyžádání humanitární pomoci do zahraničí postiženým státem nebo mezinárodní organizací [1].

Na vyžádání obou ministerstev vytváří Státní správa hmotných rezerv zásoby pro humanitární pomoc do zahraničí. Tyto zásoby se řadí do kategorie pohotovostních zásob [1].

2.2.2 Působnost ČR v mezinárodních organizacích

Česká republika je členem několika mezinárodních organizací. V rámci členství musí plnit přijaté mezinárodní závazky i v oblasti humanitárního působení ve světě formou povinných nebo účelových příspěvků. Zapojení ČR se řídí Strategií mnohostranné rozvojové spolupráce České republiky na období 2013-2017 [8].

Evropská unie

Členem Evropské unie je Česká republika od roku 2004. Každý člen musí naplňovat Evropský konsensus o humanitární pomoci [9]. V dokumentu je poskytování humanitární pomoci definováno takto: *„Evropský konsensus o humanitární pomoci poskytuje společnou vizi, kterou se řídí činnost EU v oblasti humanitární pomoci ve třetích zemích, a to jak na úrovni členských států, tak na úrovni Společenství. Cílem humanitární pomoci EU je na základě potřeb poskytovat nouzovou reakci zaměřenou na ochranu životů, předcházení a zmírňování lidského utrpení a zachování lidské důstojnosti, kdekoliv je toho zapotřebí, pokud jsou vlády a místní aktéři ochromeni, nejsou schopni nebo ochotni zasáhnout. Humanitární pomoc EU zahrnuje pomoc, operace na zmírnění utrpení, záchranu a ochranu životů při humanitárních krizích nebo bezprostředně po jejich skončení i činnosti, jejichž*

cílem je usnadnit nebo získat volný přístup lidem v nouzi a volný přísun pomoci. Humanitární pomoc EU je dle potřeby poskytována v reakci na krize způsobené lidmi (včetně složitých mimořádných událostí) a v případech přírodních katastrof.“ [10].

Orgánem Evropské Unie, který má na starost tuto problematiku, je European Civil Protection and Humanitarian Aid Operation (ECHO) [11]. Organizuje a financuje humanitární pomoc. Ta je na místě mimořádné události poskytována více než dvěma stovkami partnerských organizací a agentur jako jsou nevládní organizace, mezinárodní organizace, organizace Červeného kříže a agentury OSN [12].

OSN

Jedním z účelů OSN je dosáhnout mezinárodní spolupráce při řešení mezinárodních problémů ekonomické, společenské nebo humanitární povahy. Organizace se opírá o mezinárodní společenství při koordinaci humanitárních operací. Za tuto činnost zodpovídá Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) patřící pod Sekretariát OSN [13].

OCHA spravuje Central Emergency Resopnse Fund (CERF). Jedná se o jeden z nejrychlejších a nejefektivnějších způsobů, jak reagovat na vzniklou mimořádnou událost, kde jsou postižení lidé a potřebují okamžitou pomoc. CERF celoročně dostává dobrovolné příspěvky, kterými disponuje a může poslat finanční pomoc kamkoliv na světě [13].

V oblasti humanitární pomoci spadají pod OSN tyto následující organizace: United Nations Development Pragramme (UNDP), United Nations Refugee Agency (UNHCR), United Nations Children’s Fund (UNICEF) a World Food Programme (WFP) [14].

UNDP je agentura odpovědná za provozování činnosti v oblasti zmírnění následků přírodních pohrom, prevence a připravenosti na mimořádné události. Pokud dojde ke krizové situaci, UNDP koriguje pomoc a obnovu na národní úrovni [13].

NATO

NATO je především vojenská organizace, ale věnuje se také humanitární činnosti. Zodpovídá za to Euro Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC). Je aktivní 24 hodin 7 dní v týdnu po celý rok. Nejenom, že pomáhá zvládat následky

katastrof, ale také organizuje semináře s cílem poučit se z již proběhlých operací. Další činností EADRCC je pořádání rozsáhlých terénních cvičení s realistickými scénáři různých mimořádných událostí. Vylepšuje to součinnost mezi NATO a partnerskými zeměmi. Celkem už jich proběhlo 14 [15].

Všechny úkoly EADRCC jsou vykonávány v úzké spolupráci s OCHA, která zachovává hlavní roli při koordinaci mezinárodních humanitárních operací. EADRCC je koncipováno jako regionální koordinační mechanismus, který podporuje a doplňuje OSN. V případě katastrofy je na jednotlivých partnerech NATO rozhodnout se, zda poskytnou pomoc, na základě informací získaných od EADRCC [15].

2.2.3 Podmínky poskytování humanitární pomoci ČR

Humanitární pomoc je poskytována v případě, že stát postižený mimořádnou událostí požádá o pomoc buď prostřednictvím mezinárodních organizací, nebo zastupitelského úřadu ČR na území postiženého státu. Informaci přijímá operační a informační středisko Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, to následně připravuje návrh na základě dohody s Ministerstvem zahraničních věcí. Na přípravě, koordinaci a realizaci pomoci spolupracuje s mezinárodními organizacemi [16].

Ministerstvo zahraničí se podílí na realizaci tím, že komunikuje se zastupitelským úřadem, aktualizuje informace z postiženého státu, zajišťuje víza pro členy záchranných jednotek a pro doprovod materiální pomoci. V neposlední řadě zajišťuje protokolární předání humanitární pomoci [16].

Poskytovaná pomoc je financovaná ze státního rozpočtu, kde vláda každý rok určí účelově vázanou rezervu na humanitární pomoc Všeobecné pokladní správy [16].

2.2.4 Formy pomoci

Podle charakteru mimořádné události se volí forma pomoci. Ta může být záchranná, materiální, finanční, poradenská nebo kombinovaná [16].

Záchranářská pomoc

Česká republika má připravené speciální záchranné týmy - odřady. Každý má jiné zaměření (požární odřad, povodňový odřad, USAR tým, atd.), aby poskytovaná pomoc mohla pružně reagovat na potřeby zasaženého státu. Odřady tvoří převážně příslušníci Hasičského záchranného sboru, kynologických brigád, specialisté Státního ústavu jaderné, chemické a biologické ochrany, Policie ČR a další [16].

Vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí (zkráceně USAR tým) je určen na záchranu obyvatel ze sutin, zejména po zemětřesení. Existuje ve dvou formách – těžký a střední USAR odřad. Těžký odřad tvoří 69 osob, střední 36 osob. V obou týmech mají zastoupení logisticy, lékaři, IT specialisté, statici a několik družstev hasičů a kynologických skupin. Jsou to lidé, kteří mají dlouholeté zkušenosti z terénu. Materiálně technické zabezpečení se vytváří na deset dní operační činnosti tak, aby byl USAR tým víceméně soběstačný. Týmy jsou přepravovány na místo pozemní nebo leteckou cestou. Doba pro zpohotovostnění týmu se liší v závislosti na vzdálenosti destinace. V rámci ČR je to pouhých 30 minut, při vyslání do zahraničí se doba prodlužuje na 6 hodin [17].

Materiální pomoc

Na postižené území jsou posílány materiální prostředky. Tato pomoc je poskytována jen na základě konkrétní žádosti. Jestli bude požadavku vyhověno nebo nikoliv rozhoduje Ministerstvo vnitra společně s Ministerstvem zahraničních věcí [16].

Finanční pomoc

Vybrané peníze jsou posílány prostřednictvím mezinárodních organizací nebo přímo na konto určeným postiženým státem [16]. Také sem patří příspěvky mezinárodním organizacím, dotace nestátním organizacím a jiným institucím [8].

Poradenská pomoc

V této formě pomoci jsou vysíláni specialisté a odborníci nebo jsou předávány informace, které by měly zamezit dalším ztrátám na životech nebo majetku [16].

Kombinovaná pomoc

V tomto případě dochází ke kombinaci již zmiňovaných forem pomoci [16].

2.2.5 Proces realizace humanitární pomoci

Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, nejprve obdrží Česká republika zprávu o mimořádné události a žádost o pomoc od zasaženého státu. Poté orgány státní správy všechny dostupné informace vyhodnotí. Jejich úkolem je zvážit, zda je ČR schopná splnit požadavek a poslat do zahraničí adekvátní formu pomoci. Pokud dojdou ke zjištění, že je pomoc možná a vhodná, informují ministry vnitra a zahraničních věcí. V jejich kompetenci je vydat rozhodnutí a určit, jaké prostředky budou uvolněny [16].

Ihned jsou aktivovány určené síly a prostředky, probíhá svoz specialistů a příprava k vyslání materiálních prostředků nebo záchranné jednotky. Nutností je také sepsat příslušnou dokumentaci a ustanovit velitele jednotky, vydat valutové prostředky a vyřešit další podrobnosti. Pro rychlé zvládnutí všech těchto povinností se postupuje podle předem připravených modelových postupů [16].

Posledním krokem je poslání materiální pomoci nebo záchranné jednotky do zahraničí, kde se zapojuje do záchranných prací nebo jiných úkolů [16].

2.3 Nepál

Nepál, oficiálním názvem Federativní demokratická republika Nepál, je stát nacházející se v Jižní Asii sousedící s Čínou a Indií. [18] Je zemí nesmírné rozmanitosti. Najdeme tam jak nížiny, tak i nejvyšší horu světa – Mt. Everest. Hlavním městem je Káthmándú. V současné době obývá zemi přes 31,5 milionu obyvatel, kteří tvoří 125 etnických skupin a kast hovořících téměř tolika jazyky [19]. V 81 % jsou vyznavači hinduismu, 9 % se hlásí k buddhismu [20].

Dnes je Nepál federativní republikou, ale nebylo tomu tak ještě v nedávné době. Dlouhé roky byl Nepál královstvím. V roce 1990 tehdejší král zavedl demokracii formou ústavní monarchie. O šest let později v roce 1996 povstali maoisté proti vládě, požadovali nastolení lidové republiky. Tímto aktem začala občanská válka, jež trvala celých deset let a vedla k opětovnému převzetí absolutní moci králem [21]. Konflikt byl ukončen podepsáním mírové dohody v roce 2006. V roce 2007 byla schválena prozatímní ústava a o rok později se konaly volby do Ústavního shromáždění, které zrušilo monarchii, prohlásilo Nepál za federální demokratickou republiku a zvolila prvního prezidenta republiky. Poté co Ústavní shromáždění nedokázalo vypracovat novou ústavu do termínu v roce 2012, bylo zrušeno. Rok probíhala jednání a v listopadu 2013 se konaly volby. Nejvíce hlasů dostal Nepálský kongres, který tvořil koaliční vládu s komunistickou stranou. Nová ústava vstoupila v platnost až v září 2015 [22].

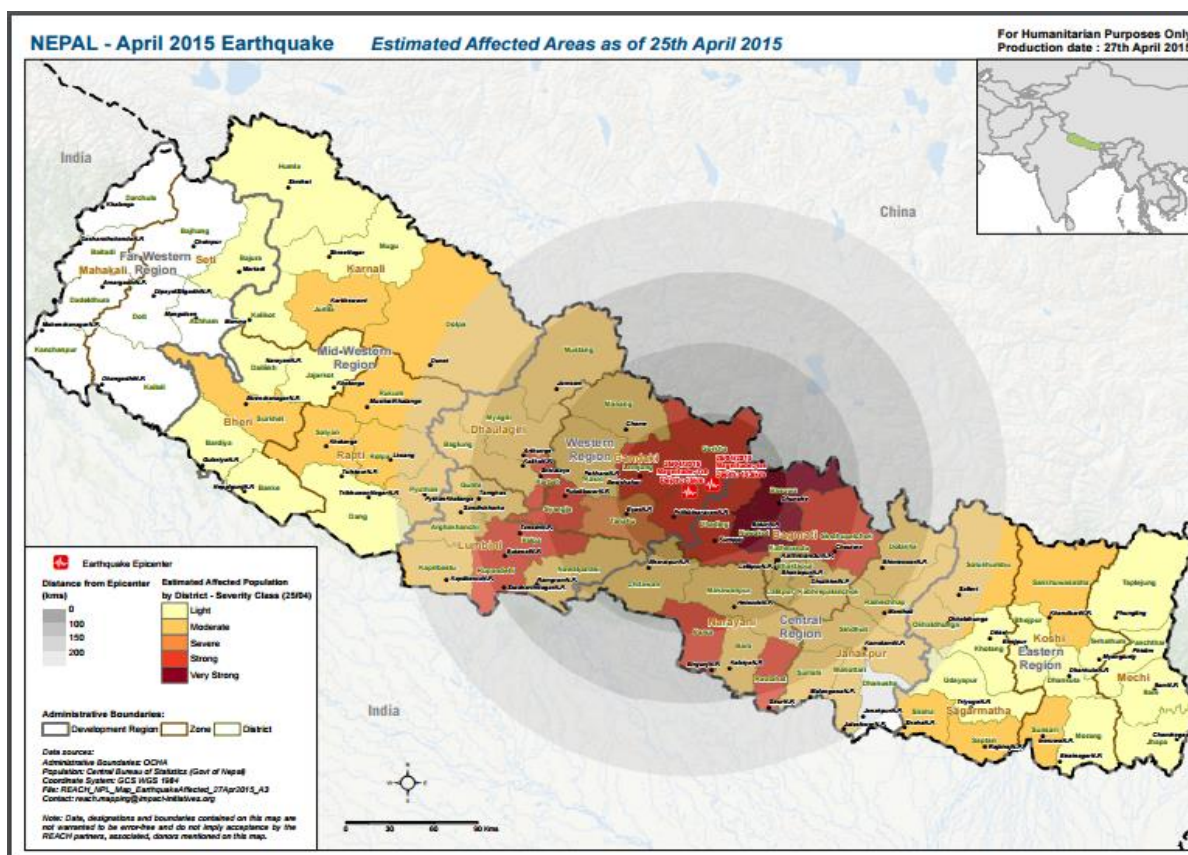
Podnebí v Nepálu je ovlivněné vnitrozemskou polohou, hornatým povrchem a monzunovými dešti, které trvají od června do srpna [23]. Lidé se živí převážně zemědělstvím. To představuje hlavní pilíř ekonomiky a zajišťuje živobytí 70 % obyvatelstva. Průmyslová činnost zahrnuje především zpracování zemědělských produktů. V posledních letech se důležitým zdrojem financí stal turismus [22]. Stále však patří mezi nejchudší a hospodářsky nejméně rozvinuté státy světa. Pomoc ze zahraničí byla a stále je hlavním zdrojem hospodářského rozvoje [23]. V celosvětovém žebříčku HDP na osobu drží 200 místo z celkového počtu 230. Je však nutné zmínit, že se od nového tisíciletí úroveň země zvyšuje. Procento lidí, kteří žijí za méně než 1,25 dolaru denně, se snížilo z 53 % v roce 2003 na 25 %. Též bylo zlepšeno několik sociálních ukazatelů v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a genderové vyrovnanosti [24].

2.4 Zemětřesení 2015

Ráno 25. dubna 2015 udeřilo 81 km severozápadně od hlavního města Nepálu zemětřesení o velikosti 7,8 Richterovy škály. Způsobilo řadu lavin a sesuvů půdy. [25] Zasáhlo odhadem 6 milionů lidí. Hlavní město Káthmándú, které je na seznamu UNESCO, bylo těžce poškozeno a mnoho vesnic bylo zcela zničeno. [19] Téměř 9 000 lidí přišlo o život, více jak 23 000 zraněno a půl milionu rodin přišlo o své domovy [26].

Další zemětřesení zasáhlo 12. května v oblasti 83 km na východ od Káthmándú. Na Richterově stupnici dosáhlo hodnoty 7,4. Následky druhého otřesu byly výrazně menší. Vyžádalo si 213 mrtvých a okolo 2 000 raněných [27].

Zemětřesení vzniklo důsledkem kontinentální kolize Indické a Euroasijské desky. Indická deska se podsunuje přibližně 5 cm za rok pod Euroasijskou desku. Nahromaděné napětí se uvolňuje na četných dlouhých zlomech ve formě zemětřesení, [16] kterých za posledních 205 let bylo 10. Největší bylo v roce 1934, kdy zemětřesení dosáhlo intenzity 8,4 a zahynulo přes 8000 lidí [28].

Obrázek 1 - Rozsah zemětřesení [32]

2.4.1 Reakce na zemětřesení

Reakce na zemětřesení byla okamžitá. Nepálská vláda zřídila na letišti National Emergency Operation Centre (název můžeme přeložit jako Národní krizové operační středisko) za účelem koordinace spolupráce mezi letištem a Reception and Departure Centre, Multinational Military Coordination Centre a pracovištěm OSN v Káthmándú. S těmito orgány úzce spolupracoval Humanitarian Country Team při stanovování priorit humanitární pomoci, které vycházely z následujících úvah. Jako první se řešil přístup do země, který byl obtížný. Letiště v hlavním městě mělo omezenou kapacitu pro příjem letadel. Mnoho letů bylo odkloněno do sousedních zemí, aby na letišti mohla přistávat letadla s pátracími, záchrannými a lékařskými týmy [25]. První záchranné týmy byly vyslány ze sousedních zemí. [29] Lékaři bez hranic byli na místě do 48 hodin [19].

Druhá úvaha se týkala nepřístupnosti postižených území. S pomocí World Food Programme byl zřízen sklad humanitárních zásob, aby byly dodávky zásob poskytovány efektivně [25]. Pomoc byla zaměřena hlavně na oblasti v okolí Káthmándú a na lidi uvězněné v horách. Velice problematický byl nedostatek vrtulníků, které byly někdy jedinými prostředky, díky nimž se dalo dostat do zasažených území. Červený kříž okamžitě začal pracovat v nejvíce postiženém okresu Sindhupalchoke, kde poskytoval občanům základní zdravotnickou pomoc v improvizovaných podmínkách. Zahraniční trekkingové společnosti zajišťovaly dodávky potravin, léků a provizorních přístřešků lidem žijícím v horách. [19] Celkově do Nepálu vyslalo své týmy více než 17 zemí [25].

V údolí Káthmándú bylo určeno 16 otevřených prostorů, kde byly zřízeny provizorní tábory s nedostatečnou kapacitou. V nich bylo nouzově ubytováno okolo 750 000 lidí. Odhadem 3,5 milionu občanů nemělo dostatek jídla. Řešit se musel i nedostatek paliva a pitné vody, jelikož mnoho studní bylo poničeno, výpadek telefonní sítě a nedostupnost informací [25].

Vláda 28. 4. rozhodla, že v návaznosti na již existující podpůrné programy, budou kvůli rozvoji ekonomiky Nepálu lidem posílány peníze, aby si za ně vše potřebné mohli koupit od místních obchodníků. 28. dubna uvolnil Under-Secretary-General and Emergency Relief Coordinator (součást OSN zodpovědná za dohled nad všemi věcmi, týkajícími se humanitární pomoci) z Central Emergencies Response Fund 15 milionů amerických dolarů pro okamžitou pomoc lidem v nouzi [25].

2.4.2 Humanitární pomoc v prvních 3 měsících po zemětřesení

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA) vytvořila v reakci na zemětřesení dokument nazvaný Flash Appeal. V něm zanalyzovala situaci po zemětřesení. Pro zajištění základních potřeb obyvatelstva pro následující 3 měsíce po zemětřesení apelovala na mezinárodní dárce, aby darovali 415 milionů amerických dolarů. Priority byly stanoveny podle počátečních výsledků hodnocení, intenzity zemětřesení a sekundární analýzy dat. Dokument upřednostňoval záchranné a ochranné programy. Cítil na zajištění obyvatelstvu základních hygienických potřeb, potravin a výživy. Dále přístřešků, ochrany slabších jedinců a telefonní spojení pro obyvatelstvo [25]. Seznam postižených sektorů a přesné vyčíslení financí na obnovu je na obrázku 2.

FUNDS NEEDED

Cluster	Requirements (US\$)
Food Security	128,000,000
Health	75,000,000
Shelter and Non-food items (NFIs)	50,000,000
Camp Coordination and Camp Management (CCCM)	5,000,000
Water, Sanitation and Hygiene (WASH)	63,000,000
Protection	11,300,000
Nutrition	10,000,000
Education	20,000,000
Early Recovery	16,000,000
Emergency Telecommunications	2,500,000
Logistics	31,700,000
Coordination	2,694,000
Grand Total	415,194,000

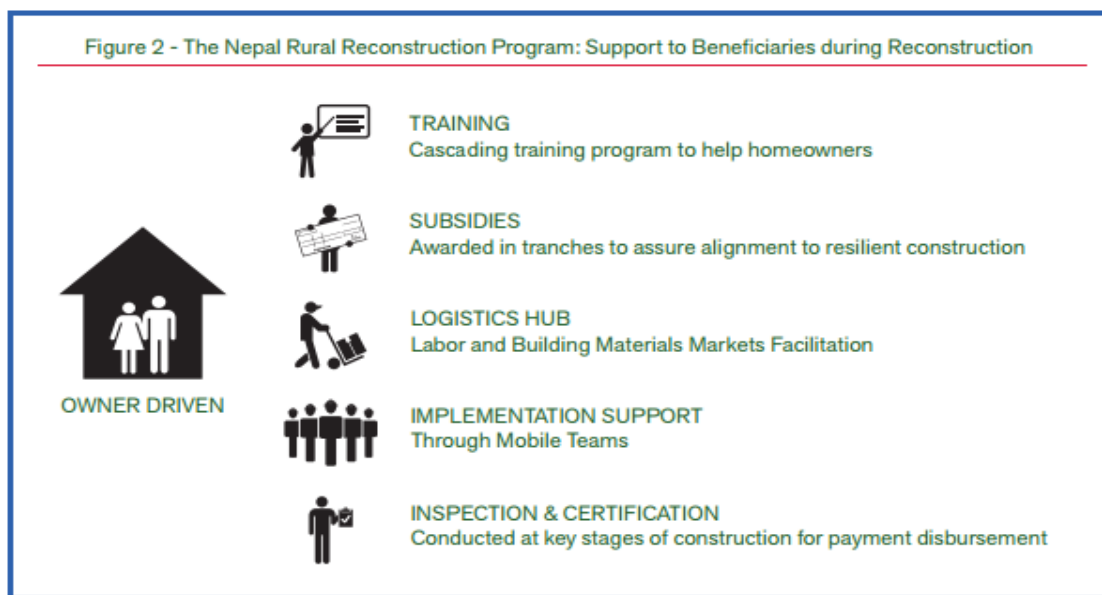
Obrázek 2 - Sektory potřebné humanitární pomoci a finance potřebné na obnovu [25]

V červnu začalo tříměsíční monzunové období, během něhož docházelo k záplavám a sesuvům půdy. Jejich následkem se některé oblasti staly nepřístupnými. Humanitární organizace přesto pokračovaly ve výstavbě provizorních přístřešků a v dodávkách materiálu a potravin, avšak pomoc nedosahovala stejné úrovně jako za příznivého počasí [30].

2.4.3 Humanitární pomoc do 6 měsíců po zemětřesení

25. června 2015 se uskutečnila Mezinárodní dárcovská konference za účelem efektivního rozdělování pomoci pro Nepál na základě potřeb zjištěných analýzou situace po zemětřesení. Mnoho zemí, mezinárodních finančních institucí, nadací a nevládních organizací z celého světa spolupracovalo s nepálskou vládou při řešení potřeb státu po katastrofě. Během konference bylo na obnovu přislíbeno zhruba 4,4 mld. amerických dolarů [31].

Hlavním cílem pomoci byla stále obnova obydlí. Vláda Nepálu proto vytvořila program The Nepal Rural Reconstruction Program zaměřený na jednotnou rekonstrukci obytných jednotek na celostátní úrovni. Týkalo se to 55 000 domácností (asi 1/10 všech domácností postižených zemětřesením) ve 14 zasažených oblastech. [32] Program mimo jiné sloužil jako koordinační rámec pro standardizaci politiky rekonstrukce a poskytl technickou podporu ke zvýšení dlouhodobé odolnosti staveb vůči zemětřesení. Lidé vybraní do programu dostali od vlády finanční dotace (200 000 nepálských rupií = 1 900 USD) [31]. Přesný postup je popsán na obrázku 3.

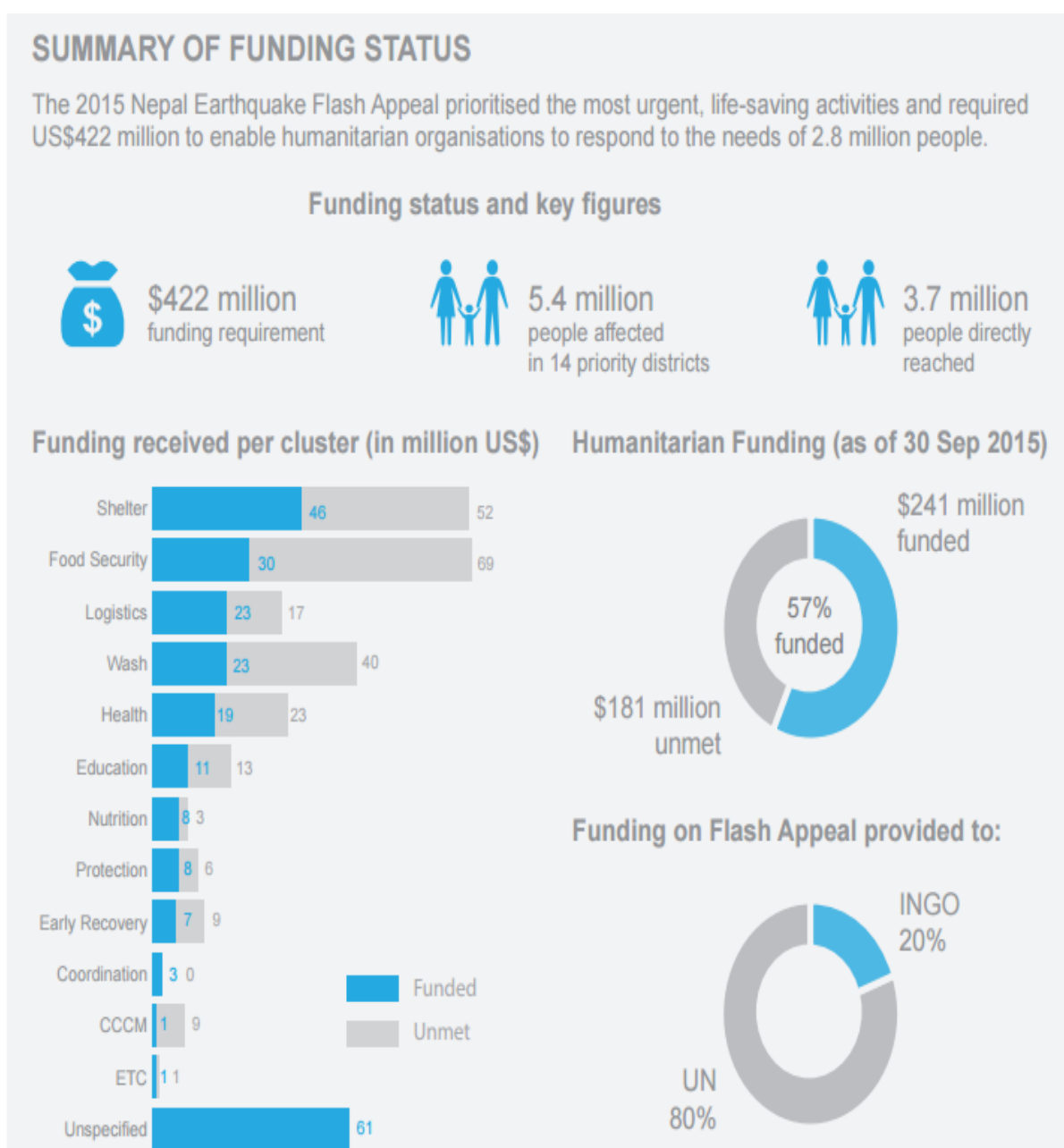

Obrázek 3 - Program rekonstrukce obydlí [32]

V září začala čtyřměsíční pohraniční krize, která měla závažné hospodářské a sociální důsledky. Indie uzavřela společné hranice a omezila přísun dodávek surovin. Z hlediska obnovy se jednalo o akutní nedostatek pohonných hmot, léků a stavebních materiálů [33].

Přes veškeré komplikace práce na obnově pokračovaly, podíleli se na ní organizace OSN, mezinárodní záchranné organizace, nevládní organizace, charitativní organizace i místní lidé [33]. Stále nebylo 85 % přístřešků uzpůsobených na zimu [34].

Na obrázku 4 je graficky vyjádřeno, kolik financí již bylo vynaloženo na pomoc a obnovu za 6 měsíců. Humanitární pomoc se dostala zatím k 2,8 milionů osob.

Obrázek 4 - Souhrn financování humanitární pomoci za 6 měsíců (v USD) [66]

2.4.4 Humanitární pomoc rok po zemětřesení

V prosinci založila nepálská vláda Národní rekonstrukční úřad. Ten měl za úkol koordinovat rekonstrukční aktivity vládních i nevládních organizací a mezinárodních rozvojových partnerů Nepálu [33].

Na začátku nového roku bylo státem zaměstnáno téměř 1 600 inženýrů, kteří měli za úkol zmapovat dosud neodstraněné následky zemětřesení. Při průzkumu byli doprovázeni sociálními pracovníky, kteří poskytovali obyvatelům psychosociální pomoc. Nakonec bylo napočítáno 550 000 příbytků, které ještě potřebovaly opravu. V březnu 2016 provedl rekonstrukční úřad testování pilotního programu v jedné komunitě v Singati Bazaar v okrese Dolakha, epicentru druhého velkého zemětřesení. Po vyladění nedostatků byl program aplikován na další oblasti [33].

Mimo obnovu bydlení se dále rekonstrukční činnosti zaměřovaly na obnovu veřejných služeb, opravy poškozených silnic, zavlažovacích systémů a zdrojů pitné vody [33].

2.4.5 Problémy Nepálu

Nepál patří mezi nejchudší a nejméně rozvinuté státy světa. Necelá třetina obyvatel se nachází pod hranicí chudoby [15]. Jedna čtvrtina obyvatelstva stále žije za méně než 1,25 dolaru denně a v průměru vynakládá 60 procent svého příjmu na jídlo. Tím je pro obyvatele těžké vyrovnat se s následky katastrofy a rostoucími cenami potravin [35]. Nepál je již dlouhou dobu závislý na pomoci ze zahraničí. Ještě před zemětřesením se potýkal s níže popsanými problémy, zemětřesení vytvořilo nové a některé ještě více prohloubilo.

Zdravotnická péče a hygiena

Zdravotnictví bylo ještě před zemětřesením na špatné úrovni. V únoru 2015 bylo ve venkovských oblastech, kde žije 83 % obyvatel, 64 patnácti lůžkových okresních nemocnic, které měly zajišťovat akutní zákroky. 9 let předtím pouze v 10 nemocnicích uměli provést císařský řez. Chyběl kvalifikovaný personál a dostatečné množství zdravotnického materiálu [36].

Mezinárodní zdravotnická organizace WHO se snažila tento stav změnit. V roce 2006 odstartovala podpůrný program na vzdělávání zdravotnických pracovníků. Hlavním úkolem bylo motivovat mladé lékaře a zbortit předsudky, že okresní nemocnice jsou dysfunkční. Celkem bylo do programu zapojeno 14 nemocnic. Na základě dosažených výsledků bylo možné program označit za úspěšný. Kvalita okresních nemocnic a úroveň poskytované péče se zlepšila a lidé začali více vyhledávat zdravotnickou pomoc. Velikým krokem byla možnost přístupu k internetu, nové vybavení a příjemné prostory nemocnic. Programem se inspirovalo nepálské ministerstvo zdravotnictví, které zavedlo podobný projekt ve veřejných nemocnicích [36].

Zemětřesení v těch nejzasáženějších oblastech místní nemocnice zcela zničilo nebo vážně poškodilo. V ostatních regionech se funkčnost významných nemocnic zachovala. Problém byl v nedostatku zásob. Chyběly léky, chirurgické soupravy, antibiotika, zdravotnické stany a matrace. WHO okamžitě poskytla základní léky a zásoby pro léčbu 120 000 lidí. Namísto zničených nemocnic se postavily polní nemocnice. Aby se předešlo vypuknutí epidemie, všechny děti postihnuté katastrofou byly očkovány proti spalničkám [37].

Bezprostředně po katastrofě se všechny organizace zaměřovaly na pomoc lidem, kteří byli zranění, a poskytovaly jim prvotní zdravotnickou pomoc. Nyní se stále potýkají s problémem nedostatečné zdravotnické péče, s nevzdělaností lidí a jejich žitím v nehygienických podmínkách. Mnoho jich muselo opustit své domovy a bydlí v provizorních táborech, kde se zvyšuje riziko šíření nemocí. Ve většině případů místní obyvatelé nemají povědomí o základních hygienických návycích. Není pro ně samozřejmostí ani mytí rukou po použití toalety. Také se koupají, umývají nádobí, perou prádlo a pijí ze stejného zdroje vody. Tato voda teče z hor a protéká pastvinami, kde se pasou hospodářská zvířata, která infikují svými výkaly zdroje pitné vody. Lidé díky tomu trpí střevními potížemi, nemocemi postihující dýchací cesty (např. tuberkulóza), rozmáhá se tyfus a další závažné nemoci [37].

Zemědělství a dodávky potravin

Zemědělství představuje obživu pro většinu obyvatel Nepálu. Živí se jím přibližně 75 procent pracovní síly a tvoří více než třetinu HDP. Mezi klíčové plodiny patří hlavně

rýže, brambory, obilniny a luštěniny. Typickým sektorem zemědělství je chov hospodářských zvířat, která jsou využívána na maso, mléko, ale také na hnojení polí [38].

Ještě před zemětřesením zemědělská produkce sotva stačila na uspokojení domácí potřeby potravin a stát byl závislý na nákupu potravin z jiných států. Zejména děti a ženy v těch nejchudších oblastech trpěly podvýživou. Okolo 9 milionů občanů se potýkalo s nedostatkem potravin [38]. Food and Agriculture Organization of the United Nations odhadovala úrodu pšenice za rok 2015 na 1,8 milionů tun. Zemětřesení toto číslo rapidně zmenšilo. Nejenže lidé přišli o rostoucí plodiny, které se měly za několik týdnů sklízet, ale i o dobytek, zásoby potravin na zimu a často i zemědělsky využívanou půdu. Byly narušeny i zavlažovací systémy [39].

V průběhu prvního měsíce po katastrofě bylo prioritou dodat potraviny do postižených oblastí. Jednalo se nejprve o pětidenní balíček sušenek s vysokou energetickou hodnotou, pak o základní potraviny. V dalších měsících balíčky potravin nahradil pouze finanční obnos zasílaný postiženým rodinám, krmivo a vakcíny pro domácí zvířata [25].

V současnosti se pracuje na obnovení polí a zavlažovacích systémů. Zemědělci dostávají nové nástroje a stroje na obdělávání polí, semena plodin. Je vyvíjena snaha, aby se úroveň zemědělství co nejrychleji vrátila do původního stavu.

Bezpečnost a postavení žen

Tradiční hodnoty a tradice jsou v Nepálu hluboce zakořeněné, díky tomu mají obvykle i v současnosti ženy nízké společenské postavení. Žena velmi často vykonává fyzicky náročnou práci, někdy náročnější než muž [40].

V roce 2011 provedla Nepálská vláda průzkum s následujícími výsledky. 22 % žen ve věku od 15 do 49 let zažily fyzické násilí, 12 % bylo vystaveno aspoň jednou sexuálnímu násilí, 1/3 vdaných žen pocítila emocionální, fyzické nebo sexuální násilí od svého manžela. Ženy jsou odrazovány od pokusů toto ohlásit nebo se bojí promluvit, pokud se naskytne příležitost. Často musí vyhledat lékařskou pomoc, ale pouze jedna z deseti to oznámí [40].

Situace se po zemětřesení výrazně zhoršila. Bylo to především kvůli provizornímu umístění přeživších do stanových táborů. Nebylo se zde kde schovat a spousta žen se stávala snadným cílem. Proto UNWomen, Nepálská vláda a další partneři zřídily víceúčelové centrum, které poskytovalo napadeným ženám psychosociální podporu [41].

Nepálská vláda již podnikla kroky v boji proti násilí. Vznikl zákon, který se věnuje domácímu násilí, financuje preventivní programy a zavedla horkou linku pro oběti. Bohužel stále je mnoho případů, zdravotničtí pracovníci nejsou dostatečně vyškoleni, takže málokdy poznají následky domácího násilí [40]. Protože je postavení žen dáno dlouholetou tradicí, bude změna tohoto stavu obtížná a bude to běh na dlouhou trať. Budoucnost mají osvětové programy, které proti násilí bojují naučnou formou a pochopením. Také se v Nepálu rozjíždějí programy, které podporují ženy tím, že je zaměstnají (většinou v oděvním průmyslu). Tyto programy vedou k větší ekonomické nezávislosti a ženy již nemusí vykonávat často fyzicky velmi náročnou práci.

3 CÍL PRÁCE

Cílem této práce je zanalyzovat činnosti a úsilí subjektů z České republiky při poskytování humanitární pomoci a její rychlost a způsob reakce na zemětřesení, které postihlo Nepál v roce 2015. Dále pak zpracovat ucelený pohled na průběh zemětřesení a následné etapy pomoci v časovém intervalu 3, 6 a 12 po katastrofě.

Dále zanalyzovat humanitární projekty nestátních organizací Člověka v tísní a ADRA, o.p.s. V komparaci s humanitární pomocí poskytované do Nepálu Polskem a projekty polských nestátních organizací Polska Akcja Humanitarna a Polskie centrum pomocy międzynarodowej zhodnotit adekvátnost a účinnost poskytnuté pomoci. V závěru práce budou přidány vlastní návrhy a doporučení korespondující z provedenou analýzou poskytnuté pomoci do Nepálu po zemětřesení v roce 2015 a rovněž současnými humanitárními trendy.

4 METODIKA

Bakalářská práce je vypracována za použití více odborných metod. V teoretické části je použita rešerše odborné literatury a interních dokumentů zejména Ministerstva zahraničních věcí České republiky, dále zpracování legislativních dokumentů a vybraných internetových zdrojů jak v českém, tak v polském a anglickém jazyce. Zdrojem informací se staly i mé osobní zkušenosti získané při pobytu v Nepálu v roce 2016.

Na zpracování praktické části je použita analýza. Jednotlivé projekty jsou podrobně popsány, přesné údaje jsou v příloze č. 7. V dalším oddílu praktické části je použita metoda věcné komparace. K porovnání jednotlivých humanitárních projektů mezi sebou slouží přehledné tabulky a grafy. Pro komparaci efektivity projektů realizovaných subjekty nestátního sektoru byla použita následující vstupní data: finanční prostředky, fáze, sektory pomoci a množství lidí, jimž se dostalo pomoci. V případě státního sektoru byly pro komparaci efektivity zvoleny následující parametry: forma pomoci, rychlost akceschopnosti záchranných týmů a délka působení v Nepálu. Na základě výsledků jsou předloženy návrhy a doporučení.

5 VÝSLEDKY

5.1 Humanitární projekty České republiky

5.1.1 Humanitární projekty státních subjektů

Trauma tým České republiky

Dva dny po zemětřesení 27. 4. 2015 uvolnila vláda 20 miliónů Kč na pomoc postiženým oblastem a vyslala do Nepálu předsunutou zdravotnickou jednotku tzv. Trauma team. Jedná se o mobilní posilový zdravotnický útvar, který má za úkol poskytovat chirurgickou, traumatologickou, resuscitační a specializovanou péči postiženým. Je složen ze 34 členů. Lékařskou péči zajišťuje 9 lékařů a 10 zdravotních sester z Fakultní nemocnice Brno. Na místě mimořádné události pracují v několika zdravotnických stanech. Jedná se o pracoviště triáže, kde jsou pacienti přijímáni, roztrženi a primárně vyšetřeni, dále dvě ambulance na ošetření menších a lehkých poranění a dvě jednotky intermediální péče, kde už se řeší závažnější zranění. O logistickou část projektu se staralo 14 členů USAR týmu. Tým rovněž disponoval tlumočnickem [42]. Byl to jeden z prvních záchranných týmů vyslaných do Nepálu a zároveň jeden z největších a nejlépe vybavených [43].

Tým operoval nejdříve ve městě Malamchi v regionu Chantara. Jedná se o střediskové městečko s asi 5 tisíci obyvateli ležící v oblasti, která byla nejvíce zasažena. Zde byla vybudována základna, hned vedle místní nemocnice, která byla zcela bez vybavení a působil tu jen jeden nepálský lékař. Měla však pokrývat spádovou oblast s 80 tisíci lidmi [43]. Tým zahájil svou činnost 2. května. O čtyři dny později se mobilní část týmu (2 lékaři, 2 sestry, 2 hasiči a velitel týmu) přesunula do města Timbu a během následujících dní se přesunovala po okolních obcích v horách, kde byla nejvíce potřeba lékařská pomoc [42].

Trauma tým úzce spolupracoval i s dalšími záchrannými týmy z Polska a Japonska, s nepálskou armádou, nepálským ministerstvem zdravotnictví a organizací Childrenreach Nepal [42].

Za dobu svého působení ošetřili členové týmu 1 131 zraněných [42]. Zpočátku řešili zranění způsobená zemětřesením, postupem času se museli potýkat s průjmovými onemocněními, horečkami a dalšími problémy, které naznačovaly nebezpečí vzniku

epidemie. Překážkou byl nedostatek pitné vody, pohonných hmot a vozidel. Pro svoz pacientů a zásobování tábora, bylo nezbytné pronajmout si dva terénní vozy [43].

25. května 2015 ukončil trauma tým svou činnost. Část zdravotnického a logistického materiálu a vybavení byla ponechána na místě a věnována zdravotnickému centru v Melamchi. Jednalo se o stany, které nahrazovaly zdravotnické zařízení a příbytky, postele, lehátka, deky a polštáře, umyvadla, lavice židle nebo kompresory a zbylý spotřební zdravotnický materiál [42].

5.1.2 Humanitární projekty neziskových organizací

Člověk v tísni

Člověk v tísni vyhlásil v roce 2015 na pomoc obětem zemětřesení veřejnou sbírku SOS Nepál, díky které se mu podařilo vybrat celkem 33 300 000 Kč. Pomoc zmírnit následky zimy probíhá také díky významné podpoře dárců Klubu přátel Člověka v tísni, Nadačního fondu Českého Rozhlasu, Nadačního fondu Avast, britského Ministerstva pro zahraniční rozvoj – Department for International Development (DFID), nevládní organizace Catholic Relief Services (CRS) a Mezinárodní organizace pro migraci - International Organization for Migration (IOM), European Commission Humanitarian Aid (ECHO) [44]. Díky tomu mohl zafinancovat několik humanitárních projektů. Věnoval se okamžité pomoci, časné rehabilitaci i obnově.

Dočasné přístřešky

Člověk v tísni na zemětřesení ihned zareagoval a již týden po události distribuoval obyvatelům v nejpostiženějších oblastech Gorkha a Sindhupalchok prostředky na zajištění základních potřeb a materiál na provizorní obydlí. Pomocí vrtulníků se dary dostaly i do odlehlých oblastí [44].

9 měsíců po zemětřesení Člověk v tísni dopravil do 14 oblastí prostředky na vylepšení a zateplení příbytků, které poskytovaly přístřeší rodinám v zimních měsících. Nejohroženější jedinci (těhotné ženy, děti do 5 let, senioři a postižení lidé) dostali navíc teplé spacáky, bundy, šály, čepice, rukavice a ponožky. Kromě materiální pomoci bylo nabídnuto rodinám technické poradenství ohledně vylepšování provizorních obydlí.

54 multifunkčních stanů dostaly nejvíce postižené komunity. Slouží jako provizorní školy, komunitní centra a zdravotnická střediska [44].

Ve vesnici Prok a Chekampar technický tým postavil 2 modelové domy. Jsou postaveny z dostupných materiálů a slouží místním lidem jako ukázka správných stavebních postupů. Cílem bylo místní obyvatele přesvědčit, aby takto postavili své nové domy a tím zvýšit odolnost staveb při dalším zemětřesení [44].

Ochrana žen a dětí

Člověk v tísní se zabýval i ochranou žen a dětí před sexuálním a domácím násilím, obchodem s lidmi a dětskými sňatky. 276 ženám byly doručeny hygienické balíčky a také byly informovány, kde v případě nouze hledat pomoc. Prvním táborem, kde byla zajištěna bezpečnost, byl tábor Bode. Zde bylo speciálně vyškoleny 14 mužů a 12 žen na ochranu slabších a tábor byl nově vybaven osvětlením na toaletách, zámky na stanech a dalšími věcmi přispívajícími k bezpečnosti [45]. Na konec Člověk v tísní zabezpečoval 13 táborů v Gorce, 6 v Sindhupalchoku a 2 v Bhaktapuru a bylo vyškoleny dalších 130 ochránců [46].

Darování hospodářských zvířat

Člověk v tísní se ve spolupráci s partnerskou nevládní organizací HELP Nepal zaměřil na nejchudší a nejzranitelnější rodiny (rodiny matek samoživitelek, rodiny s velkým počtem malých dětí, těhotné a kojící matky, zdravotně postižení), které by se bez cizí pomoci jen s velkými obtížemi vypořádaly s následky zemětřesení. Každá ze 179 vybraných rodin dostala 2 kozy. Součástí podpory byla i vakcinace zvířat [46].

Vzdělávání

Závěrečnou zkoušku SLC skládají každý rok v dubnu všichni studenti desátých ročníků v Nepálu. Procento úspěšných absolventů je nižší v odlehlých a chudých oblastech, které jsou v mnoha případech právě v místech zasažených zemětřesením. V těchto oblastech byly školy zemětřesením zcela nebo částečně zničeny a často zavřeny po několik týdnů až měsíců. V sutinách byly pohřbeny i veškeré učebnice a studijní materiály. Člověk v tísní proto pro vybraných 1 648 studentů desátých ročníků ze 41 škol v oblasti Sindhupalchowk a Gorkha organizoval doučování a studentům daroval materiály potřebné k výuce [46].

Obnova infrastruktury

V roce 2016 se Člověk v tísni zaměřil na obnovu, hlavně na severu Gorky. Jednalo se o komplexní program, jenž pomáhal zranitelným komunitám analyzovat jejich priority při rekonstrukci klíčových objektů [44]. Péče byla věnována zejména obnově různých druhů obživy. Živnostníkům byl zajištěn základní majetek potřebný k výkonu jejich povolání a poskytována školení. Pozornost byla zaměřena také na rekonstrukci a obnovu infrastruktury nezbytně nutnou pro komunitu a její rozvoj. Zástupci komunit byli školeni v principech snižování rizik přírodních katastrof neboli Disaster Risk Reduction [46]. Součástí programu byla i poradenská činnost ohledně shánění finančních prostředků z vládních projektů nebo z jiných humanitárních organizací [44].

ADRA

ADRA krátce po katastrofě vyhlásila veřejnou sbírku a uvolnila 400 tisíc Kč na humanitární dodávky potravin, pitné vody, léků a provizorních přístřešků. V silně zasažených oblastech Dhading, Kavre a Lalitpur dodala obyvatelům jako okamžitou pomoc potravinové balíčky, vodní filtry, hygienické sady, moskytiéry, stany pro zdravotnická zařízení a školy, cely a náradí na stavbu provizorních přístřešků [47].

Stavba přechodných obydlí

V červenci 2015 ADRA zahájila projekt zaměřený na stavbu přechodných obydlí svépomocí, který probíhal do března následujícího roku. Z veřejné sbírky bylo poskytnuto 735 942 Kč. Projekt se týkal 727 rodin ve dvou vesnicích v regionu Rasuwa. Byly to rodiny, jejichž domovy byly zničeny nebo se staraly o slabší jedince. Na projektu se podílela ADRA Nepál a ADRA International. Každá rodina dostala materiál a nutné náradí na stavbu přístřešků. Nejednalo se o klasické přístřešky, které se rozdávaly okamžitě po katastrofě. Tyto byly speciálně konstruovány tak, aby odolaly silnému náporu monzunových dešťů. Obdržené nástroje si lidé nechali a mohli je využít k opravě původních domů [47].

Součástí projektu bylo školení 87 místních zedníků, jak stavět budovy odolné vůči katastrofám, které vedla nepálská organizace National society for Earthquake Technology-Nepal. Tito zedníci pak pomáhali ve svých vesnicích při výstavbě nových domů [47].

Hygiena a sanitace

Druhý projekt byl zaměřen na hygienu a sanitaci. V okrese Kavre bylo opraveno 790 latrín doplněných o světelné zdroje napájené solárními panely. Též bylo zrekonstruováno 12 vodovodních systémů. Částečně se předešlo rozšíření nemocí a přispělo se k bezpečnosti žen [47].

Podpora zemědělců

Třetí projekt byl zaměřen na podporu zemědělců. V téže oblasti bylo 524 rodinám dodáno 8 rychle rostoucích plodin a 519 domácností dostalo zahradnické náčiní. 461 farmářů, z toho 222 žen, bylo proškoleny v technikách pěstování těchto odrůd. Projekt přispěl ke zlepšení výživy lidí a zvýšil jejich nezávislost na potravinových dávkách [48].

Obnova zdrojů obživy

Od dubna do listopadu 2016 ADRA uskutečnila projekt rekonstrukce 15 zavlažovacích systémů (zavlažovacích kanálů, potrubí a popř. zásobovacích vodních nádrží). Projekt byl opět realizován ve spolupráci s ADRA Nepál a Rural Mutual Development [49].

Rekonstrukce systémů ovlivnila 482 domácností. Jednak rozsahem zavlažované půdy (90 ha) a jednak tím, že byl projekt veden formou Cash for Work. To v praxi znamená, že místní obyvatelé svojí prací přispějí k rekonstrukci systémů a dostanou za ní zapláceno. Projekt má dva pozitivní efekty: obnova infrastruktury a částečné finanční zajištění rodin. Do programu byly vybrány nejvíce zranitelné skupiny osob [49].

5.2 Humanitární projekty Polska

Cílem polské humanitární pomoci je zachránit životy a zmírnit utrpení obětí přírodních nebo člověkem způsobených katastrof. Polská humanitární pomoc je poskytována v souladu s Evropským konsensem o humanitární pomoci základními zásadami [50].

Pomoc je realizována jednak v podobě příspěvků do mezinárodních humanitárních organizací (OSN, Mezinárodní červený kříž) nebo ve formě spolufinancování operací polských subjektů (nevládní organizace, Národní ústředí státního hasičského sboru) [50].

Do Nepálu byla vyslána pátrací a záchranná skupina hasičského záchranného sboru HUSAR POLAND. Spolu s ní pak bylo doručeno 20 tun humanitární pomoci, která byla shromážděna nevládními organizacemi jako jsou Caritas, PAH, polský Červený kříž a další. Část materiálu uvolnila Agentura hmotných rezerv [51].

5.2.1 Humanitární projekty státních subjektů

HUSAR POLAND

26. dubna 2015, den po zemětřesení, byla vyslána do Nepálu těžká pátrací a záchranná skupina státního hasičského záchranného sboru HUSAR POLAND. Jedná se o soběstačnou skupinu certifikovanou podle mezinárodních standardů jednotky OSN, která je připravena okamžitě jednat [52].

Skupina se skládala z 81 hasičů státního Hasičského záchranného sboru ve Varšavě, Gdaňsku, Nowyho Saczu, Lodži a Poznani a 12 záchranných psů. Polští hasiči měli k dispozici několik tun záchranného zařízení, mimo jiné geofony, vyhledávací kamery, hydraulická zařízení, pneumatická zařízení pro stabilizaci budov a lékařské vybavení. Také měli s sebou celý logistický tým, který zajistil komunikaci, jídlo a vodu [52].

Záchranná skupina začala pomáhat 28. 4. ve městě Lalitpur, 12 km od města Bhaktapur a Káthmándú, v oblasti, kde byla zničena většina budov [52].

Urban Search and Rescue (USAR) Coordination & Operations Bases, Zones
Updated as of 30 April 2015
 PDC - EQ7.8 - USAR004

Obrázek 5 - Umístění HUSAR POLAND [53]

Hasiči operovali v několika menších skupinách, které pracovaly ve dvou směnech na několika místech současně. Když byla ukončena fáze záchrany, začalo se s vyhledáváním těl a jejich vyprošťováním z trosk [53].

Nakonec byla dodána humanitární pomoci i Polákům žijícím v Nepálu a místní vojenské jednotce, která týmu zajistila logistickou podporu [53].

5.2.2 Humanitární projekty nevládních organizací

Polska Akcja Humanitarna

Polska Akcja Humanitarna (PAH) je nestátní organizace, založená v roce 2004. V současné době se zaměřuje především na zajištění udržitelného a stabilního rozvoje regionů, které trpí následky války nebo přírodních katastrof. Současně také dbá na dodržování lidských práv [54].

Z veřejně sbírky bylo vybráno v přepočtu přibližně 3 800 000 Kč. Na základě identifikovaných potřeb místní komunity zahájila PAH pomoc v okrese Sindhupalchowk, v rámci které byly nejprve poskytnuty základní potřeby [54].

Pro obyvatele obcí Pharping a Syabrubesi v okrese Káthmandú a Gorkha získala 112 000 tablet na čištění vody, oblečení, spací pytle, hrnce a stany. V oblasti Helambu byl místním obyvatelům poskytnut materiál na postavení dočasných přístřešků a těsně před obdobím dešťů dodala PAH do postižených oblastí 24 282 kg potravin. Pomoc se posléze dostala i do dalších vesnic v údolí Káthmándú a k obyvatelům Shabru Besi Camp, kde PAH vybudovala vodní nádrže a obyvatelé navíc dostali stany a vzdělávací materiály [55].

PAH se dále zaměřovala na rekonstrukce poškozených škol. Jednalo se o 5 základních škol: Salmetar, Kalyan, Saraswoti, Netrawoti, Pancha Kanya a jednu vyšší střední školu Tamangharka v okrese Dhading (je jednou ze 14 oblastí nejhůře zasažených zemětřesením). Kromě toho všechny školy byly vybaveny odpovídajícím nábytkem, výukovými materiály a 900 studentů obdrželo školní potřeby [54].

V současné době PAH v Gumdí VDC školí učitele a studenty ze všech škol v nových metodách výuky (s cílem zvýšit kvalitu vzdělávání), ale také o nebezpečích, která přináší přírodní katastrofa [54].

Polskie centrum pomocy międzynarodowej (Polish Center for International Aid)

Polskie centrum pomocy międzynarodowej (PCPM) je největší polská nevládní organizace co do rozsahu ročního rozpočtu a počtu misí v terénu. Jak už z názvu vyplývá, zabývá se hlavně zahraniční humanitární a rozvojovou pomocí [56].

Ihned po zemětřesení PCPM vyhlásila sbírku. Na pomoc vybrala od polských občanů 300 000 zlotých (asi 1,9 mil Kč). Za část těchto peněz v květnu 2015 v obci Sarki v okrese Sindhupalchowk ve spolupráci s místními lidmi postavila více než 80 provizorních přístřešků a toalety pro vesničany, aby jim pomohla přežít monzunové období. Do místních klinik byl dodán zdravotnický materiál v hodnotě více než 100 tisíc zlotých a další finanční prostředky byly vynaloženy na úpravu vody. V blízkosti Melamchi, díky podpoře Caritas Polska a polského Červeného kříže (PCK), předala obyvatelům příkrývky a dětské postýlky [57].

Záchranný tým

PCPM v roce 2014 vytvořila svůj záchranný tým, který je postaven na základě norem WHO. Skládá se z více než padesáti osvědčených a zkušených dobrovolníků. Jsou to lékaři, zdravotníci, zdravotní sestry, záchranáři Horské záchranné služby, hasiči a další [58].

V den zemětřesení 25. 4. nepálské úřady oficiálně požádaly mezinárodní společenství o pomoc. Záchranný tým byl zmobilizován a od 27. 4. jako jeden z prvních mezinárodních skupin dorazil do Nepálu. Místem jejich působení byla stanovena vojenská základna v Melamchi v okrese Sindhupalchowk [59].

Úkolem záchranářů PCPM bylo přijímat zraněné, ošetřit je a roztřídit podle závažnosti poranění. Vážně zranění pacienti byli po stabilizaci převáženi do nemocnice v Káthmándú, lehce zranění byli ošetřeni a posláni s léky a obvazovým materiálem zpět do svých domovů a zbytek byl hospitalizován v místní ambulanci na dobu nezbytně nutnou. Během své působnosti pomohli více než 400 lidem, z nichž někteří byli ve velmi vážném nebo dokonce i kritickém stavu. Všechny léčebné procedury byly úspěšné a všechny se podařilo zachránit [59].

3. května se ke skupině přidali další polští záchranáři. Díky tomu se mohly vytvořit lékařské hlídky, které objížděly horské vesnice a osady. Takto poskytovaly lékařskou pomoc dalších šest dní [59].

5.2.3 Dobrovolnictví

Szansa dla Nepal 2016

Szansa dla Nepal 2016, v překladu Šance pro Nepál, je humanitární projekt vytvořený a zrealizovaný studenty medicíny University Mikolaja Kopernika (UMK) v Bydgoszczy, kteří se po zemětřesení v Nepálu rozhodli pomoci. Hlavním cílem bylo uspořádání finanční sbírky pro zajištění lékařského vybavení, léků a následná dobrovolnická činnost spojená s distribucí těchto prostředků a výuka zejména v problematice WASH. Jako implementační oblast byla, na základě potřeby místních obyvatel, vybrána obec Piskar [60].

Projekt byl představen v největších polských rádiových a televizních stanicích. Propagace vedla k přílivu nových donorů. Mimo individuální dárce se jednalo např. o velké firmy, jako firma Matopat, výrobce zdravotnických pomůcek. Tato společnost věnovala 200 kg zdravotnického obvazového materiálu. Celková vybraná částka dosáhla v přepočtu přibližně půl mil. Kč [60].

Na projektu pracovalo více jak tucet dobrovolníků, ale jen 6 nejvíce angažovaných odletělo 30. července do Nepálu. Spolu s nimi letělo 300 kg zdravotnického materiálu [60].

Část projektu probíhala v Káthmándú ve dvou školách Srongtsen Bhrikuti Boarding High School a Mangal Deep Boarding School, kde bylo poskytnuto školení o hygieně a základech první pomoci. Nástavbou byly semináře o HIV/AIDS, infekčních nemocech a speciální přednášky o pubertě pro mladé dívky [60].

Další část projektu byla implementována v Piskaru v oblasti Sindhupalchowk, kde The American Nepal Medical Foundation postavil budovu nového zdravotnického zařízení. Staré bylo úplně zničeno zemětřesením a bylo jediné v okolí pro 5 000 lidí. Za peníze od dárců budovu plně vybavili za účelem poskytování odborné péče 24 hodin denně. Činnost v Piskaru spočívala v pomoci lékařů při péči o pacienty [60].

Zbytek finančních prostředků byl vynaložen na zajištění hygienických sad pro 400 dětí žijící v Piskaru a okolí [60].

5.3 Komparace

5.3.1 Státní sektor

Tabulka 1 - Komparace státní pomoci¹

	Česká republika	Polsko
Způsob pomoci	Finanční pomoc 20 000 000 Kč	Materiální pomoc 20 tun
	Záchranářská pomoc Trauma tým	Záchranářská pomoc HUSAR POLAND
Zaměření týmu	Zdravotnický tým	Těžký vyhledávací a záchranný tým
Počet členů stále na místě	34 členů	81 členů + 12 psů
Počet dní působení v Nepálu	23	10
Rychlost reakce	2 dny	1 den
Začátek pomoci	2. 5. 2015	27. 4. 2015
Spolupráce s místními obyvateli	velmi dobrá	velmi dobrá

¹ údaje obsažené v tabulkách 1-8 jsou získány z textů v kapitolách 5.2 a 5.3

5.3.2 Nestátní sektor

Tabulka 2 - Komparace pomoci nestátních organizací

	Česká republika		Polsko	
NGO	Člověk v tísni	ADRA	PAH	PCPM
Finance	34 400 000 Kč	3 200 000 Kč	3 800 000 Kč	1 900 000 Kč
Analýza situace	ANO	ANO	ANO	ANO
Fáze pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • okamžitá pomoc • časná rehabilitace • fáze obnovy 	<ul style="list-style-type: none"> • okamžitá pomoc • časná rehabilitace • fáze obnovy 	<ul style="list-style-type: none"> • okamžitá pomoc • časná rehabilitace • fáze obnovy 	<ul style="list-style-type: none"> • okamžitá pomoc • časná rehabilitace
Sektory pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena • potraviny • obydlí • zemědělství • obnova infrastruktury • bezpečnost • vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena • potraviny • obydlí • zemědělství • obnova infrastruktury • vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena • potraviny • obydlí • obnova infrastruktury • vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> • zdravotnictví • hygiena • potraviny • obydlí
Hard skills	ANO	ANO	ANO	ANO
Soft skills	ANO	ANO	ANO	NE
DRR	ANO	ANO	ANO	NE

Tabulka 3 - Zdravotnictví a hygiena

NGO	Česká republika		Polsko	
	Člověk v tísni	ADRA	PAH	PCPM
Záchranný tým	X ²	X	X	400 osob
Velkokapacitní stany	54	12	X	X
Zdravotnický materiál	X	X	X	v hodnotě 630 000 Kč
Hygienické balíčky	276 osob	5000 osob	X	X
Latríny	X	790	X	X
Vodovodní systémy	X	12	X	X
Čištění vody	X	1000 souprav	112 000 tablet	X

Tabulka 4 - Obydlí a vybavení domácností

NGO	Česká republika		Polsko	
	Člověk v tísni	ADRA	PAH	PCPM
Provizorní obydlí	14 320 rodin	727 rodin	1 562 rodin	80 rodin
Vybavení domácností	10 623 rodin	4 640 rodin	X	X
Zateplení domovů	48 993 osob	X	X	X
Teplé oblečení, spacáky	11 958 osob	X	X	X
Nářadí	X	1 000 rodin	X	X
Odolné domy	2 modelové domy	2 500 osob	X	X

² X znamená, že se organizace v daném sektoru neangažovala

³ v tabulkách jsou zmiňovány počty osob, kterým se v daném sektoru dostalo pomoci

Tabulka 5 - Potraviny a zemědělství

NGO	Česká republika		Polsko	
	Člověk v tísni	ADRA	PAH	PCPM
Potravinové balíčky	490 rodin	1000 rodin	1 278 rodin	X
Hospodářská zvířata	179 rodin	X	X	X
Vakcinace zvířat	176 rodin	X	X	X
Zemědělské plodiny	X	524 rodin	X	X
Zahradnické nářadí	X	519 rodin	X	X

Tabulka 6 - Obnova infrastruktury

NGO	Česká republika		Polsko	
	Člověk v tísni	ADRA	PAH	PCPM
Rekonstrukce a obnova	přístupové cesty, zavlažovací systémy, komunitní mlýny	15 zavlažovacích systémů	5 škol	X

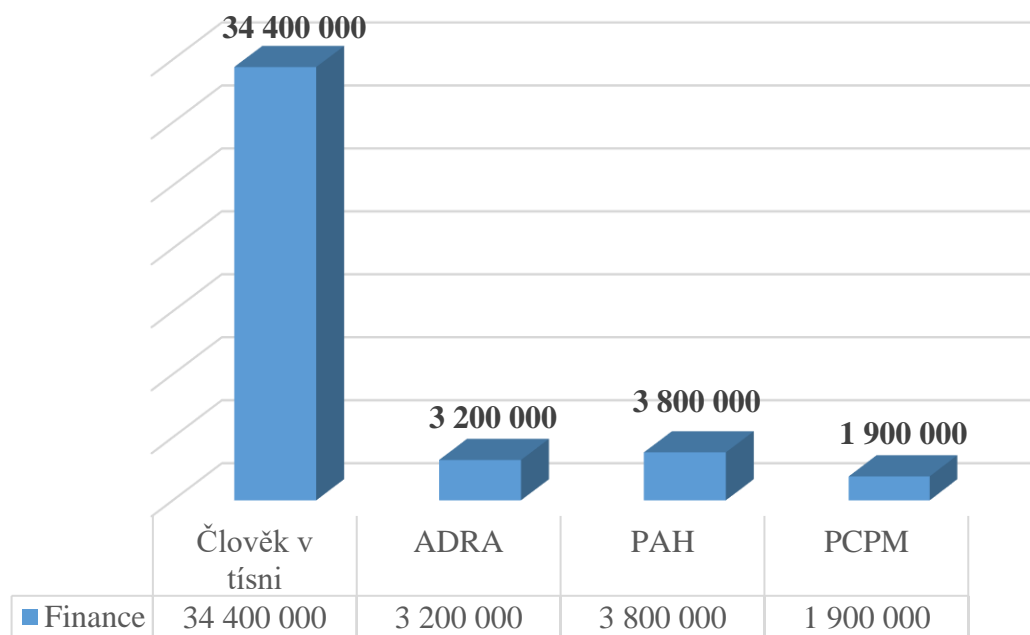
Tabulka 7 - Bezpečnost

NGO	Česká republika		Polsko	
	Člověk v tísni	ADRA	PAH	PCPM
Zvýšení bezpečnosti	8 678 osob	X	X	X

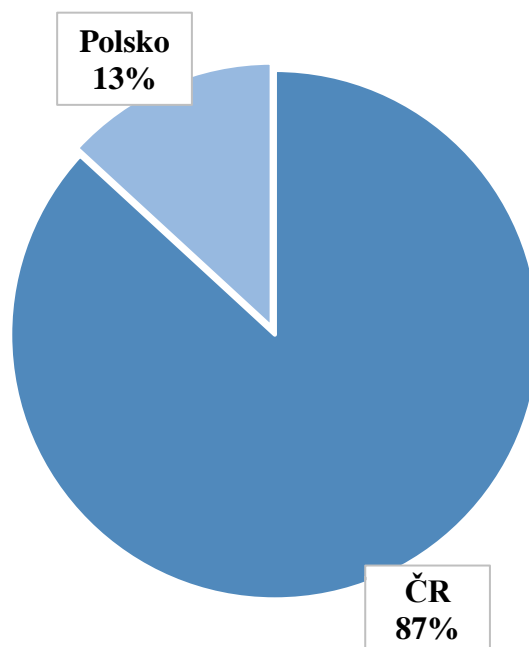
Tabulka 8 - Vzdělávání

NGO	Česká republika		Polsko	
	Člověk v tísni	ADRA	PAH	PCPM
Školní potřeby	1 648 studentů	X	900 studentů	X
Školení	156 ochránců	87 zedníků 461 farmářů	učitelé	X

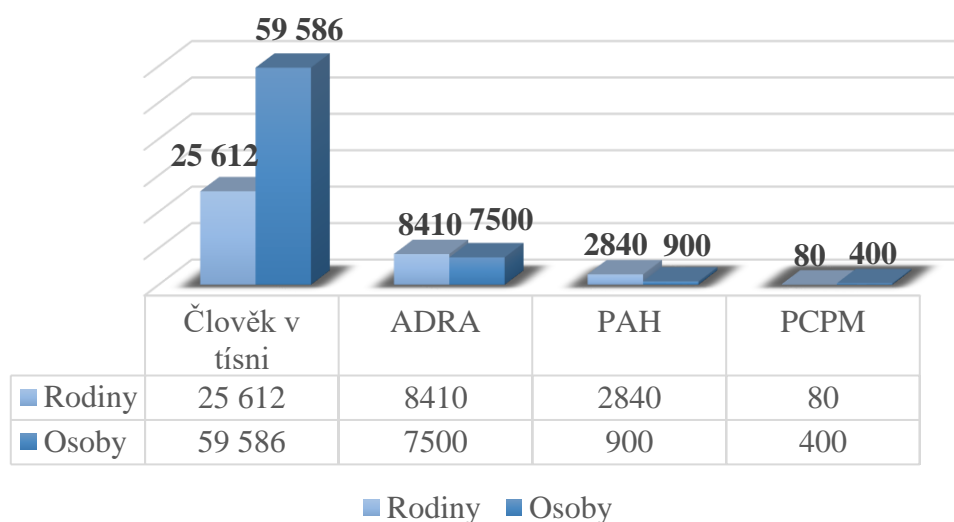
Graf 1 - Finance neziskových organizací (v Kč)

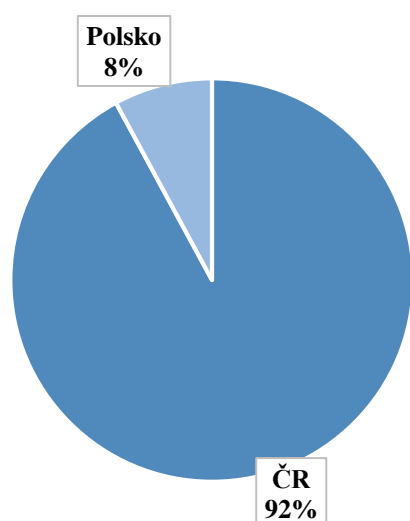
Graf 2 - Procentuální vyjádření financí českých a polských nestátní organizací

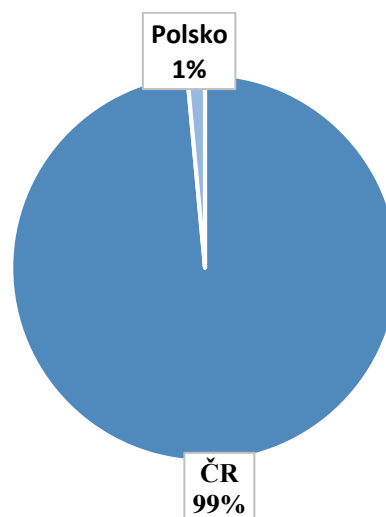
Graf 3 - Počet osob a rodin, kterým se dostalo pomoci³

Graf 4 - Pomoc rodinám

Graf 5 - Pomoc osobám

SHRNUTÍ

Ze strany obou států byla poskytnuta pomoc celkem 36 942 rodinám a 68 386 osobám. Tato čísla jsou známá a jsou odvozena od poskytnutí zdravotnické, materiální a finanční pomoci. Těžko se však určuje celkové množství lidí, kterým se zlepší životní podmínky obnovou infrastruktury a vzděláváním. Tyto formy pomoci ovlivní i budoucí generace a přispějí tak ke zlepšení celkové situace v Nepálu.

⁴ Rodiny a osoby jsou počítány zvlášť. Provizorní přístřešky, sady náradí, domácí zvířata a další byly poskytovány celým rodinám, kdežto potravinové balíčky, deky, hygienické sady a jiné jen jedincům. Protože neznáme počty osob v jednotlivých rodinách, jsou tato čísla porovnávána zvlášť.

5.3.3 Dobrovolnictví

Projekt Szansa dla Nepal 2016 byl projekt vytvořený studenty, takže nemůže svým rozsahem konkurovat zmíněným projektům největších nevládních organizací. V mé práci je uveden pouze jako příklad, že pomoci může každý, pokud má nadšení a zvládne svůj úmysl zpropagovat.

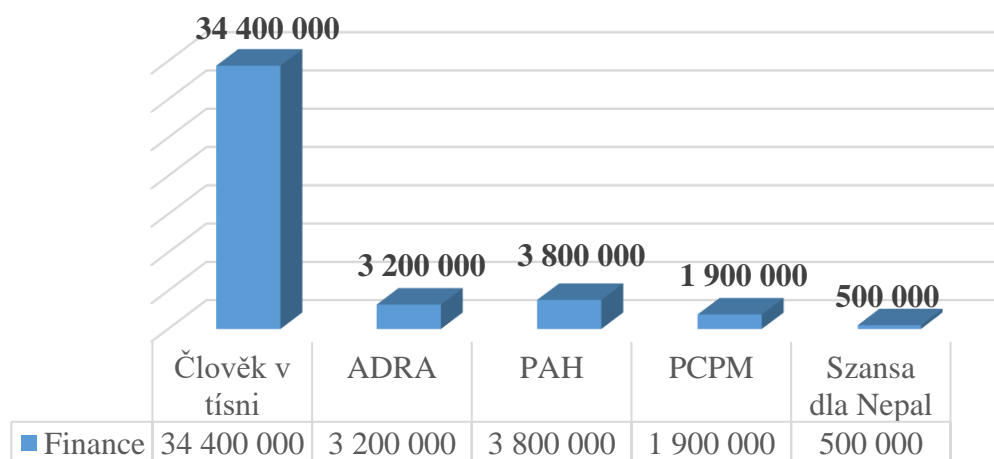
Tabulka 9 - Dobrovolnická pomoc

Finance	500 000 Kč
Fáze pomoci	fáze obnovy
Sektory pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • zdravotnictví • hygiena • vzdělávání

Tabulka 10 - Sektory pomoci

Zdravotnictví	Hygiena	Vzdělávání
Vybavení zdravotnického zařízení	400 hygienických sad	Vzdělávání dětí ve 2 školách
270 kg zdravotnického materiálu		
12 párů chirurgických nástrojů		10 kg psacích potřeb
5 000 kondomů		

Graf 6 - Porovnání financí dobrovolnického projektu s ostatními projekty

6 DISKUZE

V praktické části bakalářské práce bylo formou analýzy a komparace činností státních a nestátních subjektů České republiky a Polska poskytující pomoc v Nepálu po zemětřesení v roce 2015. Dosažené výsledky jsou dále diskutovány, přičemž součástí jejich kritického zhodnocení jsou i vlastní doporučení, která jsou zaměřená na možnosti zvýšení efektivity poskytované pomoci.

Je nutné podotknout, že nejdůležitějším prvkem při pomoci obětem zemětřesení, které jsou uvězněny v sutinách, je rychlost zásahu záchranných sborů, jejich profesionalita a výcvik. Nepálské záchranné složky reagovaly okamžitě a zejména armáda odvedla obrovský kus práce, nicméně právě z pohledu profesionality a vybavení se nemohou srovnávat z např. českými či polskými subjekty. Reakce České republiky a Polska byla okamžitá. Oba dva státy se rozhodly pro vyslání záchranných týmů, ČR poslala záchranný tým, Polsko vyprošťovací a záchranný. Vzhledem k charakteru události je podle mého názoru nejlepší volbou poslat kombinaci obou týmů. Na polské straně tohoto dosáhli spoluprací s nestátní organizací PCPM, která poskytla záchranný tým. ČR také disponuje vyprošťovacím týmem USAR, ale pouze jeho část se podílela na záchranné operaci z pozice zajišťovatele logistické podpory pro záchranný Trauma tým. Oba polské týmy v Nepálu působily pouze deset dní, oproti tomu Trauma tým ČR tam pracoval dvojnásobný počet dní a ošetřil 1 131 pacientů. Záchranný tým PCPM stihl pomoci jen cca 400 lidem. V tomto směru by z mého pohledu bylo velice efektivní a přínosné předání zkušeností českých záchranných sborů nepálským složkám. Zejména pak při poskytování okamžitých „emergency response teamů“, které by poskytly profesionální činnost okamžitě po katastrofě a vyplnily tak absenci vyspělých zahraničních teamů v prvních dnech po katastrofě. Technologický a metodologický transfer by mohl být zrealizován v rámci mezistátní spolupráce mezi jednotlivými státními subjekty.

Kromě vyslání záchranných týmů zvolila ČR jako další způsob pomoci finanční podporu, zatímco Polsko dodalo materiální pomoc. Bezprostředně po katastrofě je zaslání humanitárních dodávek z objektivního hlediska prospěšnější. Mohou se ihned po dodání distribuovat lidem, zatímco finanční pomoc má jistá úskalí. Zvláště v méně rozvinutých zemích je největším problémem zajištění efektivního rozdělení těm nejpotřebnějším. V případě Nepálu byla v postižených oblastech velká většina zásob potravin či jiného potřebného zboží zničena, tudíž vhodnější než přímé finanční prostředky je například

kupónový systém, díky kterému mají osoby snadnější přístup k potřebnému zboží, potravinám, které jsou většinou distribuovány neziskovými organizacemi, či státními subjekty daného státu. Je nutné konstatovat, že materiální pomoc byla rozhodně vhodnější a efektivnější volba.

V nestátním sektoru byla forma pomoci zvolena lépe. Před začátkem plánování projektu každá organizace provedla analýzu situace v Nepálu. Z toho důvodu bylo možné určit, co lidé nutně potřebují – tzv. needs based assesment [61]. Výsledky analýzy se lišily v závislosti na době uplynulé od události. Ihned po katastrofě bylo zapotřebí zachránit lidské životy a lidem byly zajišťovány základní potřeby a náhradní ubytování. Poté se pomoc zaměřovala na řešení neméně podstatných problémů, kterými jsou zdravotnictví a hygiena, zemědělství, vzdělávání a bezpečnost.

Jak je zřejmé z grafů týkajících se nestátních organizací, Člověk v tísni poskytl z vybraných organizací největší objem humanitární pomoci, disponoval však také největším finančním obnosem. Ve střední a východní Evropě představuje největší nestátní organizaci, má dlouholetou tradici a v povědomí obyvatel je známý pro svou transparentnost, což mohlo mít za následek vyšší příspěvky od občanů do veřejné sbírky. Vybraná částka 34 000 000 Kč umožnila Člověku v tísni zapojit se do všech fází pomoci a zasáhnout do všech sektorů vyjma zdravotnictví.

ADRA se stejně jako Člověk v tísni zapojila do všech fází pomoci v téměř všech sektorech. Měla ovšem k dispozici výrazně menší finanční obnos - 3 200 000 Kč, což se podepsalo na množství osob, kterým se dostalo pomoci. Vyzdvihla bych projekt obnovy zavlažovacích systémů, jenž byl veden formou Cash for Work. Tento způsob vedení projektu žádná zmíněná organizace neměla a lidem pomohl rovnou dvojnásobem – obnovením infrastruktury a částečným finančním zajištěním.

Organizace PAH vybrala o 600 000 Kč více než ADRA, ale pomoc nebyla natolik rozsáhlá. Počet osob, kterým pomohla, nedosáhl ani z poloviny toho, co ADRA. Je však zapotřebí zohlednit fakt, že ADRA při projektech spolupracovala s dalšími organizacemi.

Všechny již zmíněné organizace se zapojily do všech fází pomoci. Také věnovaly své úsilí nejen hard skills, kam můžeme zařadit materiální a finanční pomoc, ale také soft skills. V rámci soft skills se obyvatelé zúčastňují vzdělávacích kurzů a specifických školení, díky

kterým získají schopnosti a zkušenosti pro nové činnosti či zefektivnění stávajících. Osvojením si nových dovedností, jsou v budoucnu více nezávislí na pomoci ostatních. Výjimku tvoří organizace PCPM, jenž se jako jediná orientovala především na zdravotnictví. Považuji za negativum, že se ostatní organizace v tomto sektoru více neangažovaly. Podle mého názoru, by mělo být zajištění dostatku vybavených zdravotnických zařízení jako jeden z prvních kroků při poskytování pomoci. V září 2016, rok po zemětřesení, stále v Piskaru nebylo zrekonstruováno zdravotnické středisko, které bylo spádovou oblastí pro 5 000 lidí. Vybavení bylo získáno až z dobrovolnického projektu Szansa dla Nepal. Co se týče zajištění bezpečnosti pro ženy a děti, o tuto otázku se zajímal jen Člověk v tísní a okrajově ADRA. Tento problém je hluboko zakořeněn v nepálské společnosti. Ke změně se dá přispět rozvojovým projektem, který by prostřednictvím osvěty mohl situaci vylepšit.

Na základě analýzy poskytnuté pomoci ze strany České republiky do Nepálu a současných humanitárních trendů jsem zaznamenala značný nárůst a efektivitu Disaster Risk Reduction (DRR) neboli snižování rizika katastrof. Má za cíl prostřednictvím prevence snížit škody způsobené přírodními hrozbami jako jsou např. zemětřesení, povodně, sucha, cyklony, atd. [62]. Jedná se o kombinaci koncepce a praxe snižování rizika vzniku katastrofy prostřednictvím systematického úsilí o analýzu a snižování příčinných faktorů katastrof. Snižování rizika ohrožení, zranitelnosti lidí a majetku, moudré hospodaření s půdou a životním prostředím, zlepšení připravenosti a včasného varování. To všechno jsou příklady, jak je možné DRR dosáhnout [62]. Tuto problematiku začlenili do pomoci v Nepálu i Člověk v tísní, ADRA a PAH. Také nepálská vláda začala již tento koncept aplikovat. V rámci DRR se staví domy odolné zemětřesení, lidé jsou informováni, jak se v případě těchto událostí zachovat. Stále je však ještě v této oblasti mnoho sektorů, kterým je třeba se věnovat. Jedná se například o snížení rizik v urbanizovaných oblastech tzv. Urban disaster risk reduction (UDRR). Účelem UDRR je omezit rizika katastrof v urbanizovaných oblastech, zlepšit schopnost měst rychle a efektivně reagovat na vzniklé katastrofy a zároveň zvyšovat kvalitu městského života [63]. Příkladem může být snížení znečištění ovzduší v Káthmándú, které dosahuje takové míry, že obyvatelé města jsou nuceni nosit respirační roušky.

Před psaním této práce jsem se domnívala, že pomoc ze strany Polska byla větší. Polsko se však v současné době mnohem více než ČR zabývá krizí na Ukrajině a převážná část humanitární pomoci je tudíž směřována tam. Byl to také důvod pro vytvoření polského

studentského projektu. Jelikož studenti považovali humanitární pomoc Polska za nedostatečnou, rozhodli se, že v rámci svých možností také přispějí.

Česká republika dává každý rok za státního rozpočtu na humanitární pomoc částku kolem 70 mil. Kč, což je přibližně 0,13 % HDP. Přitom nové členské země Evropské unie by měly dávat částku, která odpovídá 0,33 % HDP, ostatní až 0,5 % HDP. Tyto hodnoty vycházely z Rozvojových cílů tisíciletí OSN. Před finanční krizí vláda prosazovala zvýšení částky každý rok o jednu setinu [64]. Na zasedání 11. července 2016 schválila plán dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráce na rok 2017. Na humanitární pomoc byla uvolněna částka 130 mil. Kč [65].

Poskytování humanitární pomoci je ovlivněno medializovaností některých katastrof. Přispívá se na události, které jsou nejčastěji prezentovány v médiích. I díky tomu se do Nepálu dostalo tolik pomoci, nejen z ČR. Na druhé straně existují státy, o kterých se téměř neví, že se musí vyrovnávat s krizí. Média jim nevěnují skoro žádnou pozornost, a tak se jim nedostává takové pomoci. Jsou to např. východní Kongo nebo Jemen. Větší pozornost se též věnuje státům, v nichž má ČR své zájmy. Poskytování humanitární pomoci by však tyto faktory vůbec neměly ovlivňovat. Na základě analýzy by pomoc měla být směřována tam, kde je to nejvíce potřeba bez ohledu na ostatní okolnosti.

7 ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnuje analýze poskytování humanitární pomoci Českou republikou do Nepálu po zemětřesení v roce 2015. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou rozebrány obecné zásady poskytování humanitární pomoci, vztah České republiky k humanitární pomoci, legislativa ČR řešící tuto problematiku a realizace humanitární pomoci Českou republikou. Poslední oddíl teoretické části je věnován Nepálu, analýze průběhu zemětřesení, následné humanitární pomoci a problémům, s nimiž se Nepál potýká. Praktická část porovnává humanitární pomoc České republiky a Polska poskytnuté do Nepálu.

Cílem práce bylo objektivně zhodnotit adekvátnost a účinnost jednotlivých humanitárních projektů. Pro zajištění výsledků byly na základě analýzy projekty mezi sebou komparovány. Výsledky ukazují, že humanitární pomoc nestátního sektoru České republiky dosáhla daleko větších rozměrů, než tomu bylo na polské straně. Ve státním sektoru v oblasti záchranné pomoci byla pomoc ČR prospěšnější, ale forma pomoci z polské strany byla zaměřena na více sektorů.

V poskytování humanitární pomoci Českou republikou byly shledány drobné nedostatky, vyžadující operačně-postupové změny vedoucí k vyšší efektivitě nasazení. Pomoc ze státního sektoru nereaguje dostatečně flexibilně na danou situaci. Finanční pomoc postiženým zemím (tak i Nepálu) by se měla omezit ve prospěch pomoci materiální. Dále by se měl více využívat USAR tým, jeho zapojení do záchranných akcí v Nepálu bylo více než vhodné. Nestátní organizace by měly svoji pozornost zaměřit i na zdravotnictví, využívat koncept Cash for Work a více spolupracovat s mezinárodními subjekty za účelem zefektivnění při poskytování pomoci.

Všechny stanovené cíle mé bakalářské práce byly naplněny. Výsledky, které jsou řádně rozebrány v diskuzi, jsou podloženy vstupními daty z verifikovaných zdrojů a přehledně porovnány v tabulkách a grafech. S ohledem na zaměření svého studijního oboru, jsem shledala velice zajímavý koncept DRR – snížení rizika katastrofy, zaměřený na přípravu obyvatelstva na katastrofu za účelem snížení ztrát na životech či zraněních. V tomto směru vidím velice úzkou spojitost mezi Plánováním a řízením krizových situací a DDR nebo Urban DRR konceptem, kde jedním z hlavních cílů je vypracování krizových plánů pro chování obyvatelstva při celé řadě katastrof. Efektivní spoluprací může být

například projekt na meziuniverzitní úrovni, zaměřený na školení DRR odborníků, prospěšný z pohledu získání teoretických operačních postupů při vypracování krizových plánů, či získání praktických poznatků z rozvojové země postižené živelnou katastrofou na straně druhé.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR – Česká republika

EU -Evropská unie

ECHO - European Civil Protection and Humanitarian Aid Operation

OSN – Organizace spojených národů

OCHA - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

CERF - Central Emergency Resopnse Fund

UNDP - United Nations Development Programme

UNHCR - United Nations Refugee Agency

UNICEF - United Nations Children’s Fund

WFP - World Food Programme

EADRCC - Euro.Atlantic Disaster Response Coordination Centre

USAR – Urban Search and Rescue

NGO – Non-Governmental Organization

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

ADRA - Adventist Development and Relief Agency

PAH - Polska Akcja Humanitarna

PCPM - Polskie centrum pomocy międzynarodowej

DFID - Department for International Development

CRS - Catholic Relief Services

IOM - International Organization for Migration

WHO – World Health Organization

DRR – Disaster Risk Reduction

UDRR – Urban Disaster Risk Reduction

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Zákon č. 151/2010 Sb. Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.* In: . b.r.
- [2] Humanitární pomoc. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. b.r. [cit. 2016-12-13]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/index.html
- [3] *Humanitární charta a Minimální standardy pro humanitární pomoc: projekt Sphere.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-717-8865-1.
- [4] Základní přehled humanitární pomoci. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2010 [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/prirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/zakladni_prehled_humanitarni_pomoci.html
- [5] Zahraniční rozvojová spolupráce. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. b.r. [cit. 2016-12-13]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/index.html
- [6] HALAŠKA, Jiří a Rebeka RALBOVSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru.* Vydání první. Praha: ČVUT v Praze, 2016. ISBN 978-80-01-05982-1.
- [7] HALAŠKA, Jiří a Rebeka RALBOVSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru IV: „Zdravotnické a humanitární aspekty řešení krizových situací“.* Vydání první. Praha: ČVUT v Praze, 2016. ISBN 978-80-01-05982-1.
- [8] SLÁDKOVÁ, Zuzana a Katarína ŠRÁMKOVÁ. *Humanitární pomoc České republiky: Deset let z pohledu nevládních neziskových organizací.* 1. Praha: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, katedra politologie, 2013.
- [9] Operační strategie humanitární pomoci ČR na rok 2017. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/prirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/operacni_strategie_humanitarni_pomoci_cr_4.html

- [10] *Evropský konsensus o humanitární pomoci*. In: . Ústřední věstník Evropské unie, 2008, ročník 2. Dostupné také z: http://www.mzv.cz/public/1a/10/c5/795902_713061_KonsensusCesky.pdf
- [11] About European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations* [online]. 2016 [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/echo/who/about-echo_en
- [12] Humanitární pomoc a civilní ochrana. *European Union* [online]. b.r. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/humanitarian-aid-civil-protection_cs
- [13] Deliver Humanitarian Aid. *United Nations* [online]. b.r. [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sections/what-we-do/deliver-humanitarian-aid/index.html>
- [14] *Fakta a čísla OSN: základní údaje o Organizaci spojených národů*. V Praze: Informační centrum OSN, 2002. ISBN 80-863-4801-6.
- [15] Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre. *North Atlantic Treaty Organization* [online]. 2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52057.htm?
- [16] ZAORALOVÁ, kpt. Humanitární pomoc, to není jen pomoc materiální nebo finanční. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2012 [cit. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/humanitarni-pomoc-to-neni-jen-pomoc-materialni-nebo-financni.aspx>
- [17] *USAR: Urban Search and Rescue Team: Vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí* [online]. Česká republika: CZI, s.r.o, 2006 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/>
- [18] Ministerstvo zahraničí. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. b.r. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/nepal/index.html
- [19] Mullan, Z. 2015, "Rebuilding Nepal", *The Lancet. Global health*, vol. 3, no. 11, pp. e654 [online]. [cit. 2017-01-26]. ISSN 2214-109X.
- [20] Nepál. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. b.r. [cit. 2017-01-26]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/nepal/index.html

- [21] FILIPSKÝ, Jan, Blanka KNOTKOVÁ-ČAPKOVÁ, Jan MAREK a Stanislava VAVROUŠKOVÁ. *Dějiny Bangladéše, Bhútánu, Maledív, Nepálu, Pákistánu a Šrí Lanky*. 1. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2003. Dějiny států. ISBN 8071066478.
- [22] The World Factbook: Nepal. *Central Intelligence Agency* [online]. USA, 2017 [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/np.html>
- [23] VAVROUŠKOVÁ, Stanislava. *Nepál*. 1. vyd. Praha: Libri, 2008. Stručná historie států. ISBN 978-80-7277-383-1.
- [24] Nepal: Overview. *The World Bank: IBRD-IDA* [online]. The World Bank Group, 2017 [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/nepal/overview>
- [25] NGAKHUSI, Laxmi. *Nepal: Flash Appeal for Response to the Nepal Earthquake*. UNDP Nepal, 2015.
- [26] Basnyat, B, Tabin, C., Nutt, C. & Farmer, P. 2015, "Post-earthquake Nepal: the way forward", *The Lancet Global Health*, vol. 3, no. 12, pp. e731-e732. [online]. [cit. 2017-01-26]. ISSN 2214-109X
- [27] DELAIN, Jean-Paul. Zemětřesení v Nepálu 2015. In: *Medecins Sans Frontieres: Lékaři bez hranic* [online]. b.r. [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.lekari-bez-hranic.cz/cz/zemetreseni-v-nepalu-2015>
- [28] Geologové zemětřesení v Nepálu předpověděli! Jak dobře o něm věděli:. In: *Prima ZOOM* [online]. Česká tisková kancelář, b.r. [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://zoom.iprima.cz/clanky/geologove-zemetreseni-v-nepalu-predpovedeli-jak-dobre-o-nem-vedeli>
- [29] Neupane, S. 2015, "Immediate lessons from the Nepal earthquake", *LANCET*, vol. 385, no. 9982, pp. 2041-2042. [online]. [cit. 2017-01-26]. ISSN 0140-6736.
- [30] In Nepal, aid groups help quake-hit families get ready for the monsoon. *OCHA: United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs* [online]. 2015 [cit. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://www.unocha.org/top-stories/all-stories/nepal-aid-groups-help-quake-hit-families-get-ready-monsoon>
- [31] Nepal Rural Housing Reconstruction Program. *The World Bank: IBRD-IDA* [online]. the World Bank Group, 2016 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/nepal/brief/nepal-reconstruction-program>

- [32] *Nepal Rural Housing Reconstruction Program: Program Overview* Nepal. <http://documents.worldbank.org/curated/en/195221468184471099/pdf/102951-WP-P155969-Box394845B-NRHRP-ProgramOverview-O1-2016-PUBLIC.pdf>, 2016.
- [33] KAMATA, Takuya. The Nepal Earthquakes of 2015: One Year On: Nepal Earthquakes: One Year Anniversary. *The World Bank: IBRD-IDA* [online]. The World Bank Group, 2016 [cit. 2017-05-03]. Dostupné z: <http://blogs.worldbank.org/endpovertyinsouthasia/nepal-earthquakes-2015-one-year>
- [34] *Humanitarian Bulletin: Nepal Earthquake*. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), 2015.
- [35] Nepal: one year after earthquake, UN food relief agency focuses on most vulnerable. *UN News Centre: with breaking news from the UN News Service* [online]. UN News Centre, 2016 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=53741>
- [36] ZIMMERMAN, Mark. A staff support programme for rural hospitals in Nepal. ZIMMERMAN, Mark a Sharada SHAH. *World Health Organization* [online]. WHO 2017, 2015 [cit. 2017-01-26]. Dostupné z: <http://www.who.int/bulletin/volumes/94/1/15-153619/en/>
- [37] GARWOOD, Paul. WHO issues rapid health assessment on impact of Nepal earthquake. *World Health Organization* [online]. Katrmandu: WHO 2017, 2015 [cit. 2017-01-26]. Dostupné z: <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2015/health-assessment-nepal/en/>
- [38] Subsistence Economies: Livestock and Agriculture. *Nepal Earthquake Case Studies* [online]. WorldPress, b.r. [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://sites.dartmouth.edu/NepalQuake-CaseStudies/subsistence-economies-livestock-and-agriculture/>
- [39] Nepal Earthquake's impact on food security and agriculture likely very high. *Food and Agriculture Organization of the United Nations* [online]. FAO, b.r. [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://www.fao.org/news/story/en/item/285171/icode/>
- [40] Women in Nepal Face Abuse, but the Real Problem Is Nobody Wants to Talk About It. THAPA, Kusum. *Takepart* [online]. 2015 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.takepart.com/article/2015/07/23/violence-against-women-nepal/>

- [41] Reaching out to survivors of violence in post-earthquake Nepal. *UN WOMEN* [online]. UN Women, 2015 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.unwomen.org/en/news/stories/2015/7/reaching-out-to-survivors-of-violence-in-post-earthquake-nepal>
- [42] ZAORALOVÁ, Nicole. Průběžné AKTUÁLNÍ informace o týmu českých záchranářů v Nepálu. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/prubezne-aktualni-informace-o-tymu-ceskych-zachranaru-v-nepalu.aspx>
- [43] Český traumatým pomáhá v Nepálu. *Velvyslanectví České republiky v Dillí* [online]. 2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: www.mzv.cz/newdelhi/cz/pol/nepal/cesky_traumatym_pomaha_v_nepalu.mobi
- [44] ZAORALOVÁ, Nicole. *Tisková zpráva: Návrat českého trauma týmu z Nepálu*. Praha: www.hzscz.cz, 2015.
- [45] Nepál. *Člověk v tísni Česká republika* [online]. Člověk v tísni o.p.s., 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/cs/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/zeme/nepal>
- [46] Člověk v tísni po zemětřesení pomohl 11 350 nepálským rodinám, pomáhá s přístřeším a poskytuje ochranu ženám i dětem. *Člověk v tísni Česká republika* [online]. 2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/cs/clanky/clovek-v-tisni-po-zemetreseni-pomohl-11-350-nepalskym-rodinam-pomaha-s-pristresim-a-poskytuje-ochranu-zenam-i-detem>
- [47] Všechny programy: Probíhající pomoc. *Člověk v tísni Česká republika* [online]. b.r. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/cs/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/zeme/nepal/programy#docasne-pristresky-a-pripravy-na-zimni-mesice>
- [48] Nepál - pomoc po ničivém zemětřesení. *ADRA: Adventist Development and Relief Agency* [online]. 2015 [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://www.adra.cz/pomoc-v-zahranici/humanitarni-projekty/nepal--pomoc-po-nicivem-zemetreseni>
- [49] Nepál - rok po zemětřesení. *ADRA: Adventist Development and Relief Agency* [online]. 2016 [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <https://www.adra.cz/novinky/id/nepal--rok-po-zemetreseni>
- [50] Nepál - Podpora obnovy zdrojů obživy pro oběti zemětřesení. *ADRA: Adventist*

- Development and Relief Agency* [online]. 2016 [cit. 2017-04-06]. Dostępne z: <https://www.adra.cz/pomoc-v-zahranici/humanitarni-projekty/nepal--podpora-obnovy-zdroju-obzivy-pro-obeti-zemetreseni/?page=1#fotos>
- [51] Humanitarian aid. *Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland* [online]. 2012 Ministry of Foreign Affairs, 2012 [cit. 2017-03-23]. Dostępne z: http://www.mfa.gov.pl/en/foreign_policy/polish_aid/humanitarian_aid/
- [52] POWRÓT STRAŻAKÓW, KTÓRZY BRALI UDZIAŁ W AKCJI POSZUKIWAWCZO-RATOWNICZEJ W NEPALU. *Komenda Wojewódzka: Państwowej straży pożarnej w Krakowie* [online]. 2015 [cit. 2017-04-03]. Dostępne z: http://www.straz.krakow.pl/page/aktualnosci/kalendarium_wydarzen/2015/maj2015/powrot_strazakow_ktorzy_brali_udzial_w_akcji_poszukiwawczo-ratowniczej_w_nepalu.html
- [53] Polscy ratownicy niosą pomoc w Nepalu. *Polska pomoc* [online]. 2017 POLSKA POMOC, 2015 [cit. 2017-03-23]. Dostępne z: <https://www.polskapomoc.gov.pl/Polscy,ratownicy,niosa,pomoc,w,Nepalu,2244.html>
- [54] Powrót polskich strażaków z Nepalu. *Komenda Wojewódzka: Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie* [online]. 2015 [cit. 2017-04-03]. Dostępne z: <https://www.straz.pl/aktualnosci/husar-poland-nepal-2015>
- [55] PAH action in Nepal. *Pah: Polska Akcja Humanitarna* [online]. PAH, 2016 [cit. 2017-04-05]. Dostępne z: http://www.pah.org.pl/nasze-dzialania/72/5417/pah_action_in_nepal
- [56] Polish Humanitarian Action (PAH) finalized its School Reconstruction Project in Nepal. *Reliefweb* [online]. 2016 [cit. 2017-04-05]. Dostępne z: <http://reliefweb.int/report/nepal/polish-humanitarian-action-pah-finalized-its-school-reconstruction-project-nepal>
- [57] About us. *PCPM: Polish Center for International Aid* [online]. PCPM, 2015 [cit. 2017-04-04]. Dostępne z: <http://pcpm.org.pl/about-us>
- [58] Pomoc humanitarna w Nepalu. *PCPM: Polskie centrum pomocy międzynarodowej* [online]. 2015 [cit. 2017-04-05]. Dostępne z: <http://pcpm.org.pl/pomoc-humanitarna/pomoc-dla-nepalu/pomoc-humanitarna-w-nepalu>
- [59] Zespół Ratunkowy PCPM. *PCPM: Polish Center for International Aid* [online].

- PCPM, 2015 [cit. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://pcpm.org.pl/zespol-ratunkowy-pcpm>
- [60] Trzęsienie ziemi w Nepalu. *PCPM: Polish Center for International Aid* [online]. 2015 [cit. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://pcpm.org.pl/zespol-ratunkowy-pcpm/nepal-trzesienie-ziemi>
- [61] Szansa dla Nepal 2016. *Szansa dla Nepal 2016* [online]. A chance for Nepal 2016., 2016 [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://www.nepal2016.com/en/>
- [62] What is Disaster Risk Reduction?. *UNISDR: United Nations Office for Disaster Risk Reduction* [online]. UNISDR, b.r. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://www.unisdr.org/who-we-are/what-is-drr>
- [63] PÁNEK, Šimon a David KLIMEŠ. *Šimon Pánek - aby dobro neškodilo*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0941-6.
- [64] PÁNEK, Šimon. *Extrémy a lidé blízcí: rozhovor se Šimonem Pánkem*. 1. vyd. Praha: Galén, 2008. ISBN 978-80-7262-545-1.
- [65] *Nepal Earthquake Humanitarian Response: April to September 2015*. 1. www.unocha.org/nepal, 2015.

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Rozsah zemětřesení [32]	20
Obrázek 2 - Sektory potřebné humanitární pomoci [25]	22
Obrázek 3 - Program rekonstrukce obydlí [32]	23
Obrázek 4 - Souhrn financování humanitární pomoci za 6 měsíců (v USD) [65].....	24
Obrázek 5 - Umístění HUSAR POLAND [54]	37

11 SEZNAMU POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 - Komparace státní pomoci	41
Tabulka 2 - Komparace pomoci nestátních organizací	42
Tabulka 3 - Zdravotnictví a hygiena	43
Tabulka 4 - Obydlí a vybavení domácností	43
Tabulka 5 - Potraviny a zemědělství.....	44
Tabulka 6 - Obnova infrastruktury.....	44
Tabulka 7 - Bezpečnost.....	44
Tabulka 8 - Vzdělávání	44
Tabulka 9 - Dobrovolnická pomoc	47
Tabulka 10 - Sektory pomoci.....	47

12 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Finance neziskových organizací (v Kč)	45
Graf 2 - Procentuální vyjádření financí českých a polských nestátní organizací	45
Graf 3 - Počet osob a rodin, kterým se dostala pomoc	46
Graf 4 - Pomoc rodinám Graf 5 - Pomoc osobám	46
Graf 6 - Porovnání financí dobrovolnického projektu s ostatními projekty	47

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - Sektory postižené zemětřesením	66
Příloha 2 - Pomoc WHO od dubna do května 2015.....	67
Příloha 3 - Souhrn potřeb obyvatel v říjnu 2015	68
Příloha 4 - Souhrn pomoci za rok od katastrofy	69
Příloha 5 - Shrnutí humanitární pomoci do ledna 2017.....	70
Příloha 6 - Pomoc nestátních organizací v číslech.....	71

Příloha 1 - Sektory postižené zemětřesením

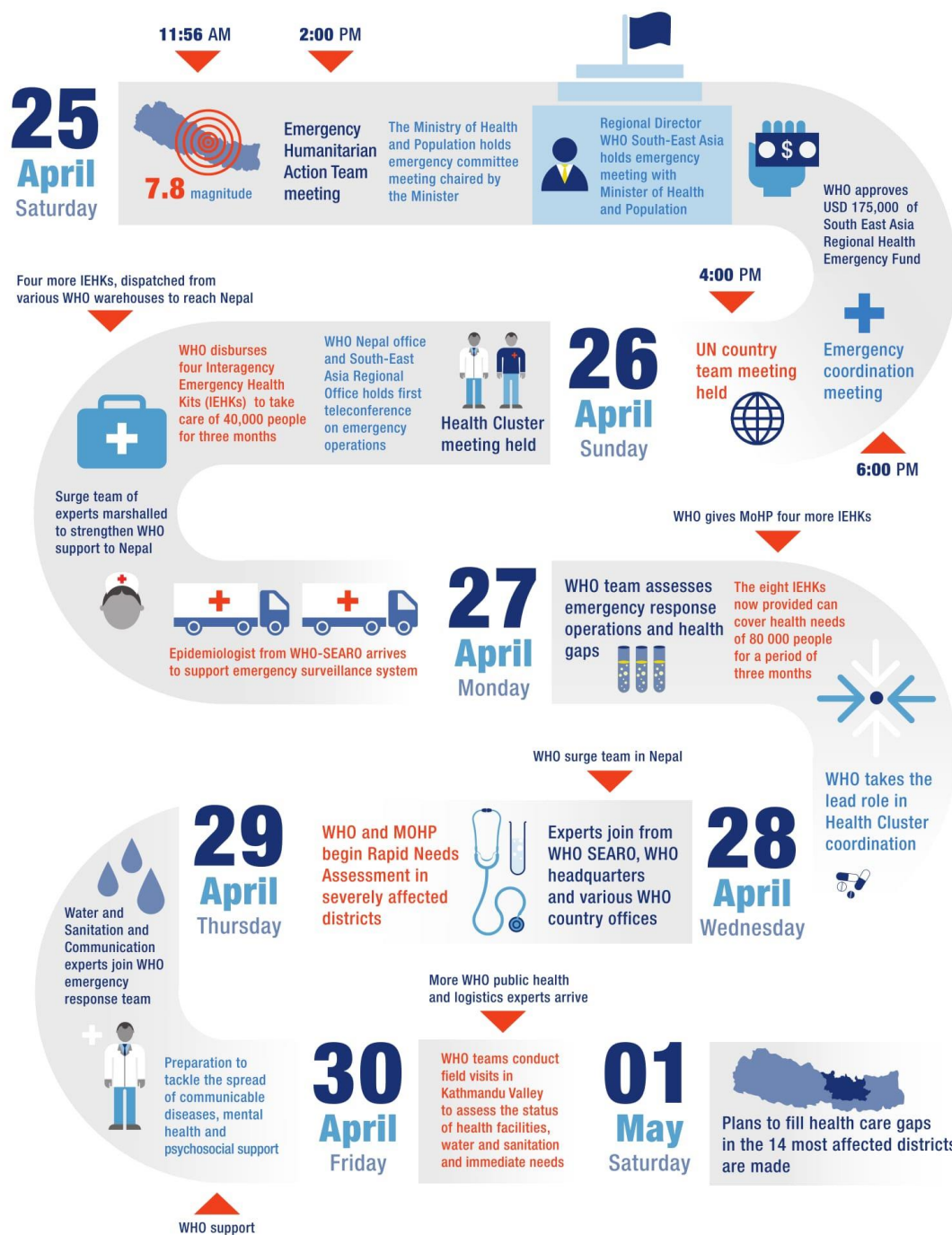
TABLE 3. SUMMARY OF TOTAL NEEDS

SECTOR	Total Needs (NPR million)	Total Needs (US\$ million)	Share of Needs by Sector
Social Sectors	407,747	4,077	60.9%
Housing	327,762	3,278	49.0%
Health	14,690	147	2.2%
Nutrition	5,036	50	0.8%
Education	39,706	397	5.9%
Cultural Heritage	20,553	206	3.1%
Productive Sectors	115,618	1,156	17.3%
Agriculture	15,561	156	2.3%
Irrigation	467	5	0.1%
Commerce	20,051	201	3.0%
Industry	7,357	74	1.1%
Tourism	38,710	387	5.8%
Finance	33,472	335	5.0%
Infrastructure Sectors	74,266	743	11.1%
Electricity	18,586	186	2.8%
Communications	4,939	49	0.7%
Community Infrastructure	4,450	45	0.7%
Transport	28,185	282	4.2%
Water and Sanitation	18,106	181	2.7%
Cross-Cutting Issues	71,873	719	10.7%
Governance	18,442	184	2.8%
Disaster Risk Reduction	8,204	82	1.2%
Environment and Forestry	25,197	252	3.8%
Employment and Livelihoods	12,547	125	1.9%
Social Protection	6,398	64	1.0%
Gender and Social Inclusion	1,086	11	0.2%
Total	669,505	6,695	

Zdroj: NATIONAL PLANNING COMMISSION. *Post Disaster Needs Assessment: Nepal earthquake 2015*. Káthmándú: Government of Nepal, 2015.

NEPAL Earthquake 2015

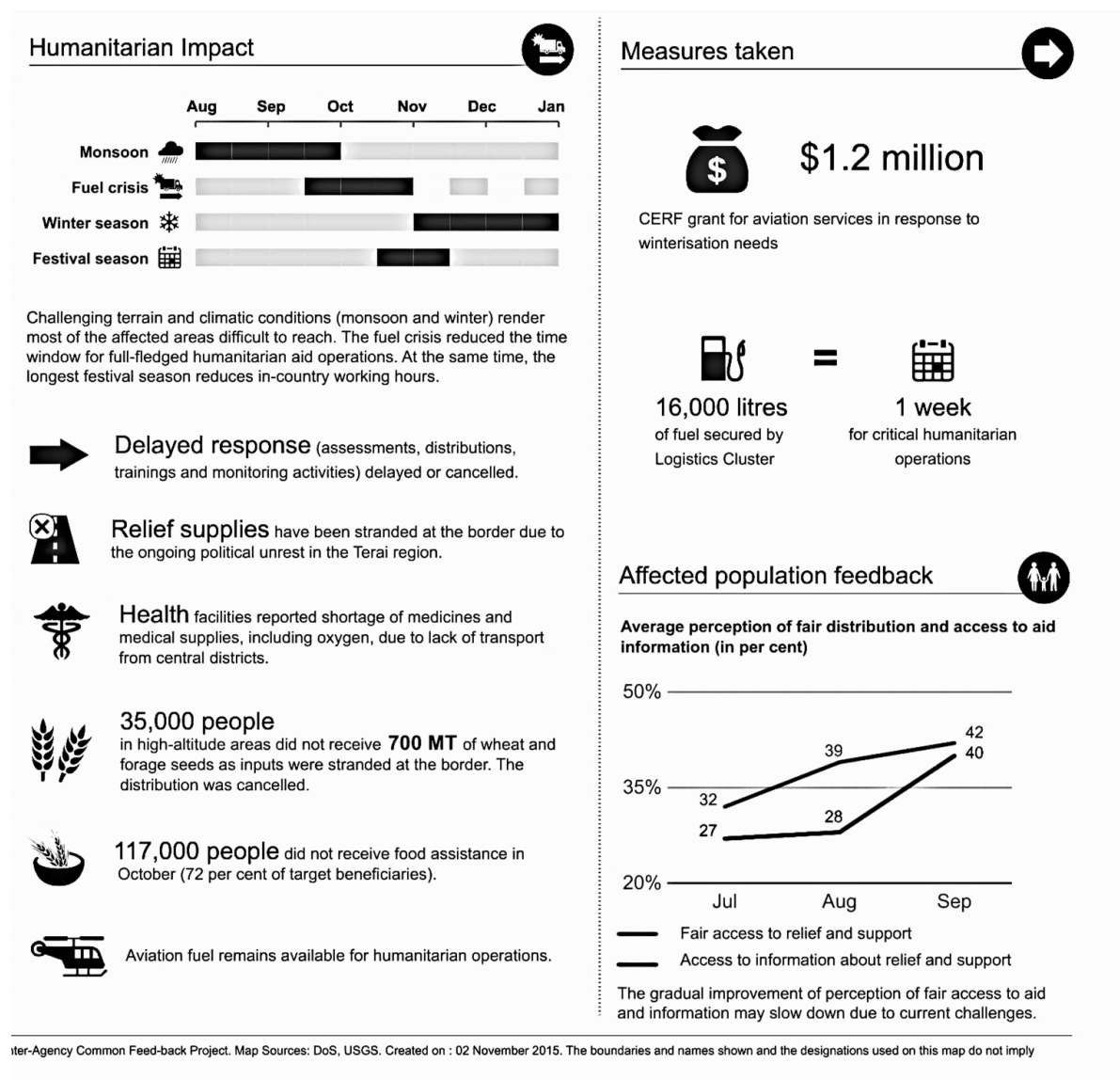
WHO Response Timeline

Design: www.infonauts.in

Zdroj: Nepal Earthquake 2015: WHO Response Timeline. In: World Health Organization: Regional Office for South-East Asia [online]. 2015 [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <http://www.searo.who.int/entity/emergencies/crises/nepal/1f.pdf>

Příloha 3 - Souhrn potřeb obyvatel v říjnu 2015

Zdroj: Nepal Earthquake: Humanitarian Snapshot (as of 31 Oct 2015). *Reliefweb* [online]. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, 2015 [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <http://reliefweb.int/report/nepal/nepal-earthquake-humanitarian-snapshot-31-oct-2015>

GOVERNMENT HOUSING RECONSTRUCTION PROGRAM ACHIEVEMENTS IN THE FIRST YEAR...

THE NATIONAL RECONSTRUCTION AUTHORITY (NRA) was established and its chief executive officer appointed.

A PROGRAM OPERATIONS MANUAL was produced and is being used for all housing reconstruction efforts.

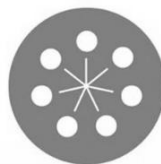
AN EARTHQUAKE HOUSEHOLD DAMAGE AND CHARACTERISTICS SURVEY was launched and completed in 11 districts, with 714,770 homes surveyed. The survey identified 531,937 households in the 11 districts as eligible for a housing subsidy.

EARTHQUAKE-SAFER HOUSING DESIGNS were finalized and disseminated by the NRA.

A NEW MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM (MIS) was designed and launched to increase efficiency and ensure transparency and accountability.

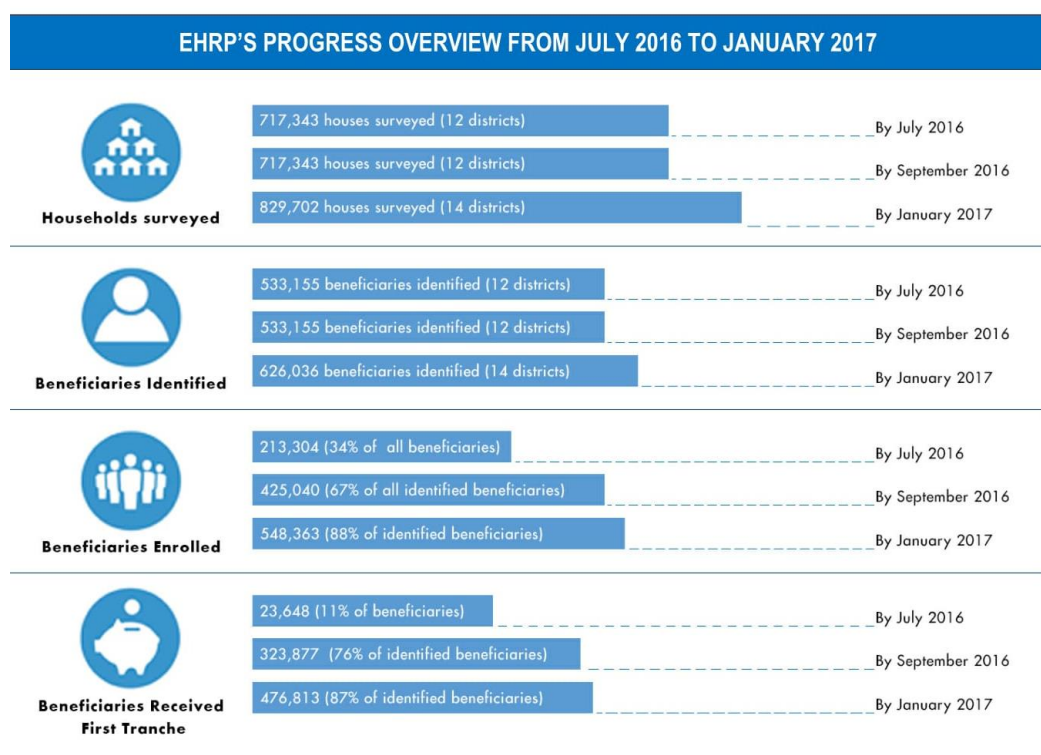
CENTRAL AND DISTRICT-LEVEL PROJECT IMPLEMENTING UNIT OFFICES as well as seven Regional offices were established by the NRA.

THE BENEFICIARY ENROLLMENT PILOT was successfully executed in Singati Bazaar, Dolakha District.

Zdroj: NEPAL EARTHQUAKE HOUSING RECONSTRUCTION. Annual report JULY 1, 2015 – JULY 31, 2016: MULTI-DONOR TRUST FUND. <https://www.nepalhousingreconstruction.org/sites/nuh/files/2017-02/Nepal-MDTF-AnnualReport-2015-16.pdf>, 0016n. 1.

Příloha 5 - Shrnutí humanitární pomoci do ledna 2017

NEPAL EARTHQUAKE HOUSING RECONSTRUCTION MULTI-DONOR TRUST FUND

WHERE DO WE STAND TODAY?

Progress Update as of January 31st 2017

HIGHLIGHTS

- On January 2017, the Government of Nepal appointed Dr. Govinda Raj Pokharel as the new Chief Executive Officer (CEO) of the National Reconstruction Authority (NRA).
- The enrollment process has been completed in 14 districts. (We have seen some mention of there now being 17 districts. Please confirm / advice)
- The Government of Nepal has officially approved a subsidy increase from NPR 200,000 to NPR 300,000. The implementation of this increase will be rolled-out during the second tranche. The three tranches adjustment will be: 50K, 150K, and 100K respectively. (Please confirm if it is ok to announce this, or if we should remove it for now)
- More than 50 agreements have been signed with banking and financial institutions to facilitate the payment of housing grants through individual bank accounts for beneficiaries.

LATEST DATA ON EHRP'S KEY INDICATORS as of January 31, 2017:

	829,702 Households surveyed
	626,036 Eligible beneficiaries identified
	548,363 Beneficiaries enrolled (approximately 88% of eligible beneficiaries)
	476,813 Beneficiaries have received 1st tranche of housing cash grant (approximately 87% of enrolled beneficiaries)
	204,177 Grievance cases registered
	1301 Engineers deployed (14 districts) 469 Sub-Engineers deployed (14 districts) 508 Asst. Engineers deployed (14 districts)
	4,236 Masons trained 561 Engineers trained

Zdroj: NEPAL EARTHQUAKE HOUSING RECONSTRUCTION. *Annual report JULY 1, 2015 – JULY 31, 2016: MULTI-DONOR TRUST FUND.*

<https://www.nepalhousingreconstruction.org/sites/nuh/files/2017-02/Nepal-MDTF-AnnualReport-2015-16.pdf>, 0016n. 1.

Příloha 6 - Pomoc nestátních organizací v číslech

Člověk v tísní

- 14 320 domácností podpořil v opravě jejich provizorních obydlí materiálem či technickým poradenstvím
- 10 623 domácností dostalo vybavení do domácnosti jako například matrace, deky a solární lampy
- 48 993 lidem pomohl se zateplením jejich obydlí před zimou, z nichž 11 958 nejzranitelnějších dostalo teplé spacáky a oblečení
- 8 678 lidí, žijící v táborech pro vnitřně přesídlené, podpořil v zajištění lepších životních podmínek
- 8 678 lidí, zejména žen a dětí, z vesnic i táborů pro vnitřně přesídlené je lépe chráněno před násilím a zneužíváním
- 490 domácností dostalo finanční příspěvek pro pokrytí základní potřeb
- 1 648 studentů posledních ročníků středních škol obdrželo knihy a školní pomůcky pro přípravu k maturitě
- 179 rodin, které přišly o zdroj obživy, dostalo dvě kozy
- 54 stanů slouží jako školy, ošetřovny, správní střediska nebo komunitní centra
- 2 modelové domy slouží jako názorná ukázka, jak postavit dům, který přečká zemětřesení [45]

ADRA

- 4 000 plachet na stavbu provizorních obydlí
- 2 000 kanystrů
- 1 000 balíčků s nářadím
- 640 celt
- stovky moskytiér
- 19 tisíc litrů stolního oleje
- 5 000 kusů mýdel
- 1 000 souprav na čištění vody
- potravinové balíčky a příručky, jak předcházet nemocem způsobeným nedostatečnou hygienou, pro 1000 rodin

- 12 velkokapacitních stanů, které mají sloužit jako ošetrovny pro ambulantní léčbu a léčbu lidí v táborech [48]

PAH

- 1,5 tuny mouky a rýže
- 3 124 plachet
- 3 124 dek
- 3 124 lan
- 19 170 kg rýže
- 2 556 kilogramů čočky
- 1 278 kilogramů soli
- 1 278 litrů oleje
- vybavení do škol - stůl a lavice pro žáky, kancelářské stoly a židle pro učitele
- výukové materiály - mapy, globusy, vzdělávací plakáty
- studentské potřeby - notebooky, tužky, psací soupravy, gumy, pravítka [55]

Szansa dla Nepal

- 300 kg obvazů, lékařských rukavic, balíčků sucharů
- 10 kg psacích potřeb
- vybavení zdravotnického zařízení - generátor, léky, lékařské skříně, lednice, židle
- 400 hygienických sad – každá sada obsahovala mýdlo, zubní kartáček, zubní pastu a dívky k tomu ještě dostaly balíček s vložkami
- 5 000 kondomů
- tucet párů chirurgických nástrojů [60]